

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

**KATEDRA MATEMATIKY, FYZIKY A TECHNICKÉ
VÝCHOVY**

**ZAŘAZENÍ DĚTSKÝCH ČASOPISŮ DO VÝUKY
MATEMATIKY**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

KAMILA MALLÁ

Učitelství pro základní školy, obor Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Vedoucí práce: PhDr. Šárka Pěchoučková, Ph.D.

Plzeň 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 9. dubna 2022

.....

vlastnoruční podpis

Ráda bych srdečně poděkovala vedoucí diplomové práce PhDr. Šárce Pěchoučkové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a podnětné návrhy, které mi poskytovala v průběhu zpracování této diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD.....	3
TEORETICKÁ ČÁST.....	4
1 ČASOPIS.....	4
1.1 VYMEZENÍ POJMU ČASOPIS	4
1.2 ČASOPISY A JEJICH DĚLENÍ	5
2 DĚTSKÉ ČASOPISY	6
2.1 POJEM DĚTSKÝ ČASOPIS.....	6
2.2 VÝVOJ ČASOPISU PRO DĚTI OD VZNIKU DO KONCE 20. STOLETÍ.....	6
2.2.1 ZAČÁTKY VYDÁVÁNÍ ČASOPISU PRO DĚTI.....	6
2.2.2 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU OD 80. LET 19. STOLETÍ DO ROKU 1918	7
2.2.3 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU V DOBĚ MEZIVÁLEČNÉ.....	8
2.2.4 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU PO II. SVĚTOVÉ VÁLCE	8
2.2.5 DĚTSKÉ ČASOPISY VYDÁVANÉ MEZI LETY 1948 AŽ 1989	9
2.2.6 DĚTSKÉ ČASOPISY VYDÁVANÉ PO ROCE 1989.....	9
2.3 FUNKCE DĚTSKÉHO ČASOPISU	10
2.4 PŮSOBENÍ ČASOPISU NA DĚTSKÉHO ČTENÁŘE.....	11
2.5 VOLBA ČASOPISU PRO DĚTI	12
2.6 PŘEHLED SOUČASNÝCH DĚTSKÝCH ČASOPISŮ.....	12
PRAKTICKÁ ČÁST.....	15
3 REALIZACE KONKRÉTNÍCH ČINNOSTÍ S ŽÁKY.....	15
3.1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY A JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ	16
3.2 ČINNOST 1	17
3.3 ČINNOST 2	19
3.4 ČINNOST 3	21
3.5 ČINNOST 4	22
3.6 ČINNOST 5	24
3.7 ČINNOST 6	26
3.8 ČINNOST 7	28
3.9 ČINNOST 8	30
3.10 ČINNOST 9	33
3.11 ČINNOST 10	35

3.12	ČINNOST 11	36
3.13	ČINNOST 12	39
3.14	ČINNOST 13	41
3.15	ČINNOST 14	42
3.16	ČINNOST 15	44
3.17	ČINNOST 16	46
3.18	ČINNOST 17	48
	ZÁVĚR	50
	RESUMÉ	51
	SEZNAM LITERATURY	52
	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	54
	SEZNAM OBRÁZKŮ	55

ÚVOD

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila zařazení dětských časopisů do výuky matematiky na 1. stupni základní školy. Důvodem této volby byl můj velký zájem o matematiku už od dětství, který neuvadl ani na střední škole a stupňoval se s přibývajícím ročníky studia na vysoké škole, kde se stala matematika mým nejoblíbenějším předmětem. Ze svých žákovských let si však pamatuji, že výuka matematiky neprobíhala moc atraktivním stylem. Této podobě výuky bych se chtěla vyvarovat a snažit se ji více obohatit a zpestřit. Pro ozvláštňení výuky si můžeme vybrat z více možností, asi nejvyužívanějšími jsou různé herní činnosti, já jsem však chtěla poukázat na další z variant, jak obohatit výuku, a dala jsem se cestou časopisecké produkce. Dětské časopisy totiž mohou být učiteli ve výuce velikým pomocníkem, protože se s nimi dá naložit vícero způsoby, ať už jako doplňková činnost pro rychlé žáky, k zpestření výuky, k upevňování učiva, nebo k domácímu procvičování.

Diplomová práce je členěna na dvě části, na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části se zabírám samotným časopisem, kde se snažím vymezit pojem časopis a zorientovat se v dělení časopisů. Dále se pak věnuji dětskému časopisu a nechybí ani přehled současných periodik pro děti. V kapitole, kde se podrobněji zabývám dětským časopisem, se ohlížím do minulosti a snažím se vytvořit přehledný vývoj dětského časopisu od jeho vzniku až do konce 20. století. Rovněž zde popisuji funkce dětského časopisu, působení periodika na dětského čtenáře, ale věnuji se i volbě vhodného dětského časopisu, při které musíme brát v potaz škálu vnějších i vnitřních podnětů. Také zde představuji přehled současných dětských časopisů vhodných pro žáky 1. stupně základní školy, ve kterých jsou obsaženy činnosti, jež se dají zařadit do výuky matematiky. V praktické části poté popisuji konkrétní činnosti vybrané z výše zmíněných dětských periodik, které jsou vhodné zařadit do výuky matematiky na 1. stupni základní školy.

Cílem diplomové práce je vymezit dětské časopisy, které by šly zařadit do výuky matematiky na 1. stupni základní školy, použít z nich konkrétní činnosti vhodné pro žáky do předmětu matematika, poté zvolené činnosti realizovat s žáky 1. a 2. ročníku, a reflektovat jejich úspěchy či neúspěchy.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ČASOPIS

1.1 VYMEZENÍ POJMU ČASOPIS

Slovník spisovného jazyka českého vymezuje pojem časopis stručně jako: „Tisk vycházející v pravidelných (týdenních, měsíčních apod.) lhůtách a obsahující zprávy a články“ (Havránek, 1966, s. 289). Podrobnější definici pojmu časopis najdeme v Praktické encyklopedii žurnalistiky a marketingové komunikace, kde se můžeme dočíst, že časopis je tiskovina, která je vydávaná v určitém časovém intervalu na daném místě (Osvaldová, Halada, 2007). Časový interval by měl být nejméně půlroční a nejvíce jednotýdenní. Podle četnosti vydávání můžeme tedy časopisy dělit na týdeníky, čtrnáctideníky, čtvrtletníky a půlročníky.

Hlavní rozdíl mezi časopisem a deníkem je, podle mého názoru, v podrobnosti a aktuálnosti. Zatímco v deníku se každý den dozvídáme nové informace, v časopisu už tyto informace nemusejí být aktuální, nicméně jsou podrobnější (Osvaldová, Halada, 2007). Avšak v Ottově naučném slovníku (1909) se dočítáme, že do časopisů patří i takzvané časopisy denní neboli deníky, které se zabírají každodenními událostmi a politickou situací.

Neměli bychom zapomenout na to, že se můžeme setkat i s časopisem v jiné formě než v tištěné, a to v elektronické. Elektronická forma časopisu zažívá v posledních letech velký rozmach hlavně díky příchodu internetu, který se stává dostupný pro širokou veřejnost nejen v soukromých sektorech, ale i ve veřejných sektorech (v kavárnách, v restauracích aj.). V elektronickém časopisu najdeme stejný obsah jako v tištěném časopisu, ale z důvodu konkurence mezi elektronickým a tištěným vydáním je elektronické periodikum dostupné až od určitého času. Elektronická verze časopisu nám navíc nabídne ještě plynulou aktualizaci zpráv online a obohatí nás nejen o materiály, které nebyly v tištěné verzi použity, ale i o blogy a rubriky různorodých autorů. Některé druhy elektronických časopisů jsou nám nabízeny zdarma, jiné jsme nuceni si předplatit, nabudeme tím úplné verze časopisu. Existuje tedy celá řada časopisů, kdy každý časopis má určitou strukturu a obsah, a proto je také vhodný pro určitý okruh čtenářů (Osvaldová, Halada, 2007).

1.2 ČASOPISY A JEJICH DĚLENÍ

Jak už jsme si řekli, na trhu najdeme velké množství různorodých časopisů. Pro lepší orientaci si tedy časopisy můžeme rozdělit podle různých kritérií, které budou vyhovovat určité skupině čtenářů. Osvaldová a Halada (2007) rozlišuje časopisy:

- dle nákladu (masové, malonákladové), kdy nejmasovější náklady vykazují týdeníky a čtrnáctideníky a nejmenší půlročníky.
- dle toho, pro jakou skupinu čtenářů jsou časopisy určeny (pro děti, pro mládež, pro dospělé, pro seniory), kdy dětského čtenáře bude například zajímat časopis Kačer Donald, Čtyřlístek nebo Mateřídouška. Teenagera zaujme časopis ABC, Bravo nebo Top dívka. Časopisy pro dospělé a pro seniory se velice prolínají. Dospělí a senioři si kupříkladu zvolí Reflex, Mé zdraví, Epochu nebo Koktejl.
- dle záliby (historie, zahrada, sport apod.), kde si každý člověk vybere časopis podle svého zájmu. Pokud by jeho zájem setrval v historii, bude asi jeho volbou časopis History nebo Fakta a svědectví. Pro kutily je vhodný časopis Dům a zahrada, Receptář nebo Prima vychytávky. Sportovní nadšenec si jednoznačně přečte časopis Sport. Časopisů s různými druhy zálib je velké množství, stačí jen hledat.
- dle pohlaví (mužské časopisy, ženské časopisy), nabídka ženských časopisů je opravdu obsáhlá. Řadíme sem třeba časopis Vlasta, Blesk pro ženy, Katka, Elle, Kosmopolitan aj. Muži už nemají tak veliký výběr, ale nejoblíbenější u mužů bývá měsíčník Playboy.
- dle specializace (lékařství, architektura aj), například pro lékaře jsou vydávány odborné časopisy jako Časopis lékařů českých, Praktický lékař a další.
- dle obsahového zaměření (humoristické, rodinné, odborné, politické, popularizační). Květy patří mezi nejoblíbenější české rodinné časopisy, ve kterých si každý člen rodiny najde své informace.

Některé časopisy vycházely již za našich předků a vycházejí dodnes. Jiné jsou však vydávány jen zlomek času.

2 DĚTSKÉ ČASOPISY

2.1 POJEM DĚTSKÝ ČASOPIS

Dětský časopis je periodikum, které je určeno pro užší okruh čtenářů, a to jsou děti. Z hlediska stáří recipientů můžeme dětský časopis rozdělit do tří skupin. První skupina je tvořena dětmi předškolního věku, žáci prvního stupně základní školy čítají druhou skupinu a poslední skupinou je mládež. Právě na druhou skupinu čtenářů se zaměříme (Bjalkovová, 2014).

Jak už bylo sděleno, druhou skupinu čtenářů představují žáci I. stupně základní školy, takže dívky a chlapci navštěvující I. až V. ročník základní školy, kdy věková hranice žáků se pohybuje od 6 let do zhruba 11-12 let (Langmeier M., Krejčířová a Langmeier J., 2002).

Časopis pro dítě mladšího školního věku je několikastránkové periodikum, které obsahuje obrázkové ilustrace, jež mají převahu nad textovými pasážemi. Vyznačuje se prostou stavbou. Chlapci a dívky v časopisu najdou velké množství úkolů, které mohou plnit. Jednotlivé úkoly jsou vždy přiměřené jejich věku. Autoři časopisu většinou tvoří postavy, které je provází na cestě periodikem a opakují se i v dalších číslech daného časopisu (Bjalkovová, 2014).

2.2 VÝVOJ ČASOPISU PRO DĚTI OD VZNIKU DO KONCE 20. STOLETÍ

2.2.1 ZAČÁTKY VYDÁVÁNÍ ČASOPISU PRO DĚTI

„Dětské časopisy mají v České republice dlouholetou historii“ (Bjalkovová, 2014, s. 14). Vznik časopisů pro děti se datuje do 19. století. „Jejich obsah, ideové a výchovné zaměření a jejich kvalita byly závislé na podmínkách vydavatelských institucí, na škole, církvi, na dobročinných spolcích a akcích, a zprvu se jen pramálo dotýkaly otázek literárních“ (Chaloupka a Voráček, 1984, s. 24). Přesto byla dětská periodika v některých časových úsecích unikátními zprostředkovateli beletrie. Děti si mohly časopis vypůjčit v knihovně, ale jen pokud ve škole prosperovaly dobrými výsledky ve vzdělání nebo chování. S časopisem se však děti mohly setkat i ve vyučovacích hodinách výchovy k vlastenectví nebo křesťanství. Čtení časopisu neznamenal v 19. století jen vzdělávací a výchovný zisk, ale pro některé to byl znak společenské prestiže, kdy si často jedinci kupovali periodika jen proto, že je odebírali jejich přátelé (Procházková, 2013).

V roce 1808 vychází ve Vídni první dětský časopis s názvem *Noviny pro děti s obrázky a výklady v šesti řečích*, ale nejstarším česky psaným periodikem určeným pro děti se stal

Pravý vychovatel dítek, jenž vycházel mezi lety 1849 až 1850. Jiné zdroje uvádí jako první česky psané periodikum určené pro děti časopis s názvem Přítel mládeže. V tomto časopisu, který je publikován v letech 1828 až 1848, „se objevují první teoretické úvahy o literatuře pro děti a četbě mládeže“ (Procházková, 2013, s. 10).

Ve druhé polovině 19. století stoupá s přibývajícím nárůstem tvorby literatury pro děti i počet časopisů věnovaných dětem. Vlastenečtí vychovatelé a učitelé, kterými byli kupříkladu K. A. Vinařický, K. S. Amerling, F. Doucha, J. Sluníčko aj. měli na vzestupu produkce časopisu pro děti podíl. Oni zjistili, že žakovská četba má velký význam jako výchovný nástroj, proto bylo možné v jejich časopisech spatřit především vzdělávací a naučnou beletrii, životopisné medailóny, vlastivědné fejetony a obrázky z přírody. K výše jmenovaným prvním dětským časopisům se dále přidávají časopisy: Včelka (1850–1856), Zlaté klasy (1854–1856), Štěpnice (1855–1890), Budečská zahrada (1869–1889), Jarý věk (1883–1889) a další (Chaloupka, Voráček, 1984).

2.2.2 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU OD 80. LET 19. STOLETÍ DO ROKU 1918

Česká periodická tvorba zažívá během 80. let 19. století rozkvět i současnou stagnaci. Tisk nám na trhu setrvává o mnoho let déle, než tomu tak bylo předtím, kdy bylo možné daný časopis číst jen dva tři roky, protože zanikl. Podle Švece (2014) skupina poděbradských učitelů v roce 1882 založila dětské periodikum Malý čtenář, které se stalo pod rukou nakladatele J. R. Vilímka nejčtenějším dětským časopisem až do příchodu 30. let 20. století.

V 19. století bylo vydáváno jen malé množství nových časopisů určených dětem. Počátek 20. století byl v tomto ohledu štedřejší. Až s první světovou válkou přišlo oslabení časopisecké produkce (Tománková, 2008).

K titulům, které vycházely na počátku 20. století, řadíme například časopis Jaro, jenž byl vydáván mezi lety 1907 až 1914 a věnoval se otázkám dětí dělnické třídy. Po první světové válce se periodikum Jaro vrátilo pod novým názvem Nové jaro, ale svoji přízeň si udrželo jen do roku 1921, kdy skončilo. Učitel Alois Holub v roce 1904 vydává dva měsíčníky určené dívkám, první Česká dívka (1904–1914) a druhý Krásné čtení (1904–1906, 1910–1914). Také bychom neměli zapomenout na časopis Junák (1915–1928) založený za první světové války, jehož hlavní náplní byly zážitky ze skautského prostředí. V tomto období byla publikována další řada časopisů například Vzkríšení (1905–1915), Dětský máj (1905–1915), Školáček (1905–1912), Mládí (1914, 1919–1941) aj. (Švec, 2014).

2.2.3 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU V DOBĚ MEZIVÁLEČNÉ

Díky zrodu československého státu došlo k značnému rozmachu společenského života lidí, jelikož započal vznik mnoha nových organizací, spolků a politických stran. Dětské časopisecké produkce, které vznikaly v této době, byly určeny zejména jako nástroje určitých skupin a jejich zájmů, kdy záměr jejich cesty směřoval k ideji či ideologii vydávající organizace. Bohužel po 1. světové válce na tom nebyla ekonomika moc dobře, proto si jen malá část dětského publika mohla dovolit předplatné některého z časopisů. I přesto všechno zažívalo množství periodik pro děti znatelný nárůst, dokazuje to i fakt, že v roce 1930 bylo vydáváno okolo 60 časopisů pro děti (Švec, 2014).

V tomto období vycházejí jak časopisy, které přežily společenskou situaci, ke kterým řadíme Malého čtenáře, Anděla strážného, Rajskou zahrádku nebo Přítele dítek, tak periodika nově vzniklá. Podle Švece (2014) se největší oblibě u dětských recipientů právě těšil Malý čtenář současně s nově vzniklou Radostí a Zlatou branou. Kromě výše jmenovaných titulů patřily mezi nově vzniklá periodika: Mladá stráž (1918–1941), Úsvit (1919–1931), Černoušek (1919–1940), Květy mládí (1919–1941), Jitro (1919–1942), Mládí (1919–1941), Klas (1922–1942), Kulíšek (1925–1943), Lípa (1926–1940) a další.

2.2.4 VÝVOJ DĚTSKÉHO ČASOPISU PO II. SVĚTOVÉ VÁLCE

Zatímco konec první světové války započal lavinu dětských titulů, o konci druhé světové války to samé tvrdit nelze. Nejoblíbenější dětská periodika vydávaná před druhou světovou válkou jako byly Malý čtenář, Zlatá brána nebo Radost se obnovy nedočkaly. Některá vydavatelství dokonce ukončila vydávání časopisů určených dětem a mládeži. Příčinami pomalejšího rozletu časopisectví pro děti byly poválečné ekonomické poměry, nouze o papír i malé množství tiskárenského vybavení. Navíc periodika, která byla vydávaná v době protektorátu, nemohla nést identické pojmenování, z toho důvodu se neobnovil časopis Mladý hlasatel.

Z titulů, které byly po obnovení republiky zpět navraceny k tisku, můžeme jmenovat Vlastovičku (1945–1949), Klas (1945–1948) s podtitulem Časopis mladých, Poupě (1946–1949) či Junáka (1945–1948). Poslední časopis, který se rovněž dočkal dalších ročníků, byl Český domov (1945–1949).

Osvobození s sebou přineslo i řadu nových periodik pro děti. Podle Dokoupila (2002) je konec roku 1945 datován jako zrod časopisu Mateřídouška vydávaného dodnes, který je určen pro nejmladší recipienty. Pro malé čtenáře vycházel například i měsíčník s názvem

Studánka (1947–1949) nebo čtrnáctideník Brouček (1945–1949). Na Mladého hlasatele navázal časopis Vpřed vydávaný v letech 1945 až 1948, do jehož redakce v roce 1946 vstupuje i Karel Bureš s Jaroslavem Foglarem. V období mezi lety 1946 až 1948 vycházely i zájmové měsíčníky Jaro, Zdraví svět, Nazdar nebo Orlík (Švec, 2014).

2.2.5 DĚTSKÉ ČASOPISY VYDÁVANÉ MEZI LETY 1948 AŽ 1989

S únorem roku 1948, kdy došlo k nastolení jiného režimu, nastala vlna snížení počtu časopisů určených dětem a mládeži na minimum. Komunistická strana dovolila vydávat periodika pouze stranám Národní fronty.

Hlavně ze začátku této éry sloužily dětské časopisy jako ideologická zbraň, časem se začaly navracet k předchozím zvyklostem. Postupem času vznikl stratifikovaný systém periodik, ve kterém každý časopis zaujímal určité místo. Po ekonomické stránce si periodika v podstatě nekonkurovala. Roku 1953 byla sestavena Hlavní správa tiskového dohledu, která měla za úkol kontrolovat obsah časopisů.

60. léta byla v Československu ve znamení uvolněnosti společnosti jak ve sféře politické, tak kulturní. Někteří literáti se podíleli na tvorbě periodik pro děti, jelikož jim jiné činnosti byly odepřeny. To přispělo k tomu, že se v dětských časopisech objevoval kvalitní obsah, i přesto, že se musela některá témata vyškrtávat a jiná poupravovat z důvodu ideologické kontroly.

Časopisy vydávané v tomto období můžeme rozdělit podle věkové kategorie čtenářů do tří skupin: předčtenáři, mladší školní čtenáři a starší školní čtenáři. Pro předčtenáře a mladší školní čtenáře vyšel v roce 1967 měsíčník Sluníčko (1967–doposud) využívaný při výuce v mateřských školách. Mladším školním čtenářům stále vycházel časopis Mateřídouška, ke kterému se přidalo roku 1969 komiksové periodikum Čtyřlístek (1969–doposud), kde hlavními hrdiny byla čtyři zvířátka. Nejhojnější výběr v časopisecké produkci měli starší školní čtenáři, kterým byly určeny časopisy Ohníček (1951–2001), Pionýr (1953–1989), ABC mladých techniků a přírodovědců (1957–doposud), Rychlé šípy (1969–1970), Pionýrská stezka (1970–1989) a další (Švec, 2014).

2.2.6 DĚTSKÉ ČASOPISY VYDÁVANÉ PO ROCE 1989

Sametová revoluce v roce 1989 zamíchala s politickou situací a došlo k zásadním změnám v této oblasti. To mělo i velký vliv na časopiseckou tvorbu pro děti. Ve stejném roce padl monopol Mladé fronty. Ta publikovala periodika určená dětem a mládeži pro Pionýrskou

organizaci Socialistického svazu mládeže. Díky tomu dostala od počátku roku 1991 šanci soukromá vydavatelství. Časopisecké publikace různých úrovní určené dětem zaplavily celý svět. Podle Kuchařové (2002, s. 188) „trh s dětskými časopisy velmi výrazně ovlivnila anglo-americká kultura se svými líbivými a tolik žádanými postavičkami Walta Disneye.“ Tato vlna však přešla a na trhu se udržela jen periodika, která měla hlubší potenciál (Bjalkovová, 2014).

Po revoluci stále vycházely dětské časopisy *Mateřídouška*, *Sluníčko*, *Čtyřlístek*, *Ohníček*, *ABC mladých techniků a přírodovědců*. Ostatní dětské tituly z předrevoluční doby ukončily svoji tvorbu buď do roku 1989, nebo těsně po něm. Během 90. let 20. století vycházely na trh nové publikace pro děti, například *Mickey Mouse* (1990–1996), *Duha* (1992–doposud), *Bobří stopa* (1993–doposud), *Médřa Pusík* (1994–doposud), *Broučci* (1994–2005), *Medvídek Pú* (1998–doposud) (Procházková, 2013).

Jak je patrné z předchozího bodu, tak některé časopisy pro děti vycházejí dodnes. Právě těm a dalším dětským publikacím, které jsou vydávány v současné době, se budeme věnovat v kapitole 2.6.

2.3 FUNKCE DĚTSKÉHO ČASOPISU

Dětská periodika mají mnoho funkcí. Jednotlivé funkce mají rozličné nároky na příslušné čtenáře i ostatní účastněné komunikačního sdělení. Podle Švece (2014, s. 19) přispívají:

- „k informování svého publika,
- k jeho socializaci,
- k výuce a výchově dětí a dalšímu pedagogickému působení na ně,
- k popularizaci nových poznatků vědy,
- k zábavě, odreagování a relaxaci, a to jak dětí, tak rodičů či vychovatelů, kterým, umožňují na čas utlumit pozornost věnovanou dětem,
- k estetické výchově a jako zdroj uměleckého zážitku,
- k sebevyjádření publika - např. v rubrikách určených pracím čtenářů,
- k organizaci společenského a spolkového života dětí (v dětských a mládežnických organizacích, ve čtenářských klubech,...)
- a řadě dalších věcí.“

2.4 PŮSOBENÍ ČASOPISU NA DĚTSKÉHO ČTENÁŘE

Noviny a časopisy, které řadíme mezi hromadná média, vykazují nejvíce rozrůzněných cílových seskupení. Milerová (2007) tvrdí, že se dětské časopisy docela blíží ke knize, z hlediska postoje k dění ve společnosti a v přírodě. Jedná se převážně o časopisy vydávané jednou za měsíc, které se vyznačují činnostmi typickými pro dané roční období. Tématy pak bývá flóra, fauna nebo významné události během roku. Bohužel nedochází k žádné větší aktualizaci témat, která tu stagnují několik desetiletí. Můžeme poukázat na časopis *Méd'a Pusík* „který své příznivce rozhodně nezaskočí: každý prosinec přichází na titulní stránce ve stejném červeném oblečku a veze stejné dárky, nechybí ani vánoční stromeček se stejnými ozdobami.“ (Bjalková, 2014, s. 15–16). Dětský čtenář si často nevšimne, že se mu předkládají jednotvárné motivy, ačkoli pozorného čtenáře, který je věkově vyspělejší, by tato situace mohla odvrátit od dalšího čtení časopisu. Nicméně časopis má značný vliv na dítě, kdy zprostředkovává vztah mezi dítětem a jeho rodiči, dítětem a jeho obklopujícím světem, přírodou, jednotlivými kulturami a to jak v minulé, současné, tak v budoucí době. Časopis pro děti mladšího školního věku se jeví dětskému čtenáři jako zásobárna informací, her, básniček a pokusů, která plní několik funkcí například vzdělávací, zábavnou a odpočinkovou (Bjalkovová, 2014).

Než přišla vlna televizí, ve větší části zemí byly právě časopisy považovány za zásadní standardizovaná média. Milerová (2007) sděluje, že za posledních deset let došlo ke kvalitativnímu i kvantitativnímu rozkvětu dalších informačních a komunikačních technologií, které evokovaly využití v dětském i mladistvém životě. Se vzrůstajícím přírůstkem masmédií se dětský časopis nedostává do pozadí, ale společně s knihou si pořád zachovává své místo u dětských recipientů.

První kontakt s periodikem zažívá dítě na začátku četby a prohlížení časopisu společně s rodiči (u každého dítěte je zájem o tuto aktivitu individuální). Toto vzájemné rodinné spojení se začne přetvářet kolem desátého roku dítěte, jelikož dochází ke krystalizaci dětských zálib a objevuje se dětská samostatnost při styku s časopisem nebo knihou (Milerová, 2007). Na rodiči je pak nejen výběr vhodného časopisu, ale i zvolení jednotlivých pasáží k četbě, prohlížení či diskuzi. Časopis nabízí mnohé, každý si z něj musí vybrat to pravé.

2.5 VOLBA ČASOPISU PRO DĚTI

Na recipienta mladšího školního věku v první etapě četby působí hlavně externí prostředí. Jelikož dítě není v tomto období ještě ustálené ve své volbě časopisu, snadno podléhá tlaku z vnějšku a jeho volba dětského periodika ze širokého spektra je mu podmíněna. Právě proto výběr časopisů náleží rodičům a dalším uznávaným lidem. Když dosáhne dítě vyššího věku, sám si zvolí časopis na základě svého úsudku. Stáří recipientů je jedním z primárních činitelů při volbě periodika, jelikož dítěti musíme předkládat takové časopisy, aby pro ně byly srozumitelné a obsahová stránka odpovídala jejich úrovni vzdělanosti (Bjalkovová, 2014).

Mezi vnější podnět, který každý den působí na rodiče i děti a nabádá je ke koupi propagovaného časopisu, řadíme reklamu. O propagované periodikum je pak větší zájem i díky tomu, že se v médiích zjevují stejné hlavní postavy jako v onom časopisu.

Při výběru časopisu může být dítě ovlivněno i svými vrstevníky, kdy si dítě pořídí stejný časopis, který viděl u svého kamaráda. Důvodem je, že se mu časopis líbil a chtěl by vlastnit ten stejný, anebo se chce svému kamarádovi vyrovnat. To vede k postupné soutěživosti mezi kamarády nebo spolužáky.

I rodiče sehrávají velkou roli při volbě časopisu, jelikož vychází ze své zkušenosti a nabádají děti ke koupi časopisu, který si sami jako děti četli. Jedná se například o periodikum, které se díky své oblíbenosti objevuje na trhu několik desítek let, mluvíme kupříkladu o časopisu *Mateřídouše*.

Měli bychom však poukázat i na vnitřní podněty, jež podle článku Tomana (2005) vycházejí z emocionálně-relaxačních potřeb recipientů. Periodikum by tedy mělo navodit čtenářům radostný vjem a silný citový prožitek. Cesta časopisem by měla být zábavou, poskytovat čtenáři psychické uspokojení a únik z každodenních starostí i povinností, při čemž by měla navodit smyšlený svět plný dobrodružství, legrace, fantazie, lásky a harmonie.

Neměla by se ani opomenout kupní cena časopisu, která se také může stát rozhodujícím kritériem při volbě periodika.

2.6 PŘEHLED SOUČASNÝCH DĚTSKÝCH ČASOPISŮ

Trh s časopiseckou produkcí pro děti nabízí v současné době rozmanitý výběr periodik. Každý dětský časopis je však vhodný pro určitou věkovou kategorii. Jelikož se v praktické

části diplomové práce zaměříme na žáky z prvního stupně, i v této kapitole budou představena periodika vhodná pro tyto žáky. Blíže se seznámíme se stručnou charakteristikou každého zvoleného časopisu a podíváme se, jaké činnosti by bylo možné využít v hodinách matematiky.

Časopis **Sluníčko** se u nás vydává přes 50 let. Jde o měsíčník, který je určen dětem ve věku od 3 do 6 let, takže zaujme i malé školáky. Hlavní záměr tohoto časopisu není jen děti pobavit, ale i je zábavnou formou něco naučit. Periodikum dětem nabízí zábavné příběhy, komiksy, velké množství hádanek, písniček, doplňovaček, hlavolamů, vystřihovánek, omalovánek a mnoho dalšího. Matematické oblasti je věnována rubrika s názvem Počtář Pupík, zde jsou situovány úkoly na rozvoj početních představ, procvičení číselné řady nebo se například děti mohou seznámit s geometrickými útvary. Ač je tento časopis vydáván již od roku 1967, pyšní se velmi moderním zpracováním (Magazíny.cz, 2009).

Časopis **Méd'a Pusík** je vydáván od roku 1993. Jde o titul uspokojující děti od 3 do 9 let, který vychází každý měsíc. Obsahem tohoto časopisu nás provází méd'a Pusík se svou partou nerozlučných kamarádů, tedy například s pejskem Bellem nebo s myškou Mimi. V měsíčníku najdeme celou řadu humorných příběhů, omalovánek, interaktivních stránek s úkoly vystřihovánek, i hlavolamů. Méd'a Pusík přináší v každém čísle časopisu rubriku s názvem Počítání, kde se věnuje úkolům zaměřeným na rozvoj matematických představ a snaží se vytvářet různorodá cvičení (hledání rozdílů, bludiště, geometrické tvary, číselné řady...) (MÉĎA PUSÍK, 2022).

Titul **Medvídek Pú** nám dělá společnost od roku 1998. Jedná se o dvoutříměsíčník, kde nás na cestě časopisem doprovází postavy z pohádky Medvídek Pú. U periodika není uvedeno pro jakou věkovou kategorii je vhodný, já bych ho doporučila předškolákům a mladším školákům. Časopis dětem poskytuje mnoho rozmanitých aktivit zaměřených hlavně na environmentální výchovu, dále pak na rozvoj slovní zásoby (písničky, říkanky, básničky), ale i činnosti rozvíjející jemnou motoriku (vystřihování, lepení atd.). Matematické oblasti se tento časopis věnuje jen v nepatrné míře, nabízí především procvičení početních představ, časové orientace nebo prostorové orientace (EGMONT ČASOPISY, 2016).

Periodikum **Dráček** vychází od roku 2013. Jedná se o měsíčník, jehož vazba je tvořena z pevného papíru, což ocení nejen děti. Měsíčník je určen předškolním a mladším školním dětem ve věkovém rozpětí od 3 do 7 let. Periodikum obsahuje pohádky, komiksy,

vystřihovánky, písničky, básničky, bludiště, křížovky, omalovánky, kvízy. Najdeme v něm i pexeso na procvičení určitých hlásek. Časopis poskytuje činnosti zaměřené na rozvoj matematických schopností a dovedností (číslo a početní operace, porovnávání počtu, řazení podle velikosti) (Extra Publishing, 2006).

Časopis **Předškolák** je sice určen pro všechny děti předškolního věku, ale poslouží i mladším školákům. Děti titulem provázejí předškoláci Kuba s Terkou, duch Zmizík a pes Kaňka, což pro ně může znamenat velké dobrodružství. Časopis vychází jednou za dva měsíce, větší část jeho obsahu čítají úkoly zaměřené na určitou oblast (rozvoj grafomotoriky, zrakového vnímání, sluchového vnímání, řeči, matematických schopností a dovedností, vnímání prostoru a času). Na rozvoj matematických schopností a dovedností jsou zpracovaná cvičení na počítání, řazení podle velikosti, poznávání geometrických tvarů, porovnávání počtu. Pro zpestření poslouží dětem komiksy, říkadla a pohádky (Extra Publishing, 2006).

Časopis **Šikulka** zaujme všechny dívky a chlapce ve věku od 3 do 7 let. Průvodce periodikem nám dělá dětská dvojice. Titul přináší poutavě zpracovaná témata z oblasti pedagogiky, logopedie, psychologie. Z matematické oblasti se časopis věnuje cvičením na počítání, porovnávání počtu, poznávání geometrických tvarů, rozvoj časové a prostorové orientace. Zadání úkolů je například: spočítej jednotlivé lvy na kartičce (Periodik.cz, 2001).

Titul **Čtyřlístek mini** se na časopiseckém trhu oproti předchozím dětským periodikům objevil poměrně nedávno a to v roce 2019. Poslouží nejen předškolákům, ale i žákům z prvního stupně, jelikož je určen pro děti od 3 do 7 let. Jedná se o speciální vydání, které vychází 6 krát ročně. Děti pomocí tohoto časopisu mohou rozvíjet své schopnosti cestou plnou zábavy. Ve dvouměsíčníku objevíme pravidelné rubriky: jednoduché počítání, grafomotoriku, komiks, omalovánky, vyrábění, luštění. Rubrika jednoduché počítání čítá úkoly zaměřené na základní operace s přirozenými čísly (Periodik, 2001).

PRAKTICKÁ ČÁST

3 REALIZACE KONKRÉTNÍCH ČINNOSTÍ S ŽÁKY

V praktické části diplomové práce usiluji o zařazení konkrétních činností vzatých z dětských časopisů do výuky matematiky na 1. stupni základní školy. Mou hlavní ideou, kterou bych tímto chtěla naplnit, je poukázat na další možnost oživení výuky matematiky tak, aby byla výuka pro žáky zábavná a přínosná zároveň. V této části diplomové práce jsou umístěny konkrétní činnosti z dětských časopisů vhodné pro 1. a 2. ročník základní školy.

Při mapování si periodického trhu jsem byla překvapena, kolik vychází časopisů určených dětem, kdy jsem listovala například dětskými periodiky jako jsou Puntík, Hvězdička, Dráček, Kačer Donald, Mateřídouška, Tečka nebo Raketa. Brzy jsem však zjistila, že dětských časopisů s matematickým obsahem je vydáváno jen málo. To mě však neodradilo a snažila jsem se ve vytipovaných časopisech najít vhodné činnosti, které by se daly použít při výuce matematiky na 1. stupni základní školy. Ve vybraných titulech se nejčastěji nacházely typy úloh zaměřující se na početní operace v číselném oboru do 10, jen malý zlomek čítaly úlohy z geometrie nebo prostorové orientace. Všechny činnosti z časopisů byly zaměřeny na nižší ročníky 1. stupně základní školy, konkrétně na 1. a 2. ročník. Já jsem se snažila vybrat činnosti jak z aritmetiky, tak z geometrie.

U každé činnosti z dětského časopisu se nachází její název, časopis, ze kterého byla převzata, cíl, zadání, doporučený ročník, organizační forma činnosti a pomůcky, které byly použity. Jelikož jsem všechny činnosti realizovala s žáky, je hned pod přiloženým obrázkem i popis realizace činnosti a její reflexe.

Realizace konkrétních činností z dětských časopisů proběhla na Masarykově základní škole a mateřské škole v Žihli a to s žáky 1. ročníku, kde jsem nějaký čas působila jako asistentka pedagoga, a 2. ročníku, kam jsem chodila vykonávat svoji souvislou pedagogickou praxi.

Vzhledem k tomu, že jsem u činností většinou volila organizační formu samostatné práce, po ukončení činnosti žáků jsem pracovní listy vybrala a opravila je.

3.1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY A JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKŮ

Masarykova základní škola a mateřská škola v Žihli se nachází v poklidné části malé obce Žihle v nejsevernějším výběžku okresu Plzeň-sever. Součástí základní školy je i mateřská škola s kapacitou až 60 žáků, rozdělena na dvě třídy. Základní škola nabízí úplné základní vzdělání, disponuje tedy prvním i druhým stupněm. Jedná se o spádovou školu, jejíž spádovou oblastí jsou obce Žihle, Přehořov, Nový Dvůr, Kalec, Odlezly, Hluboká, Pastuchovice, Velečín. Maximální kapacita školy činí až 300 žáků, v současném školním roce 2021/2022 ji navštěvuje 145 žáků, což čítá průměrně 16 žáků na jednu třídu. Žáci mohou pro cestu do školy i ze školy využít školní autobus, který poskytuje zřizovatel školy zdarma.

„Základní myšlenkou ŠVP Základní škola v Žihli je otevřenost školy všem dětem, rodičům a veřejnosti a všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.“ (ŠVP Základní škola v Žihli, 2017, s. 11). Proto se také škola rovnoměrně orientuje na vzdělávání žáků ve všech oblastech RVP ZV, při kterém využívá takové metody a formy práce, aby každý jedinec dosáhl rozvoje osobnosti jako celku.

V areálu školy se nachází zastřešená venkovní environmentální učebna, jež může zatraktivnit výuku, venkovní učebna byla velice využívána při pandemii COVID-19. Dále nabízí škola nově vybavenou školní dílnu, zrekonstruovanou žákovskou knihovnu nebo cvičnou školní kuchyňku, která poskytuje zázemí při výuce pracovních činností na prvním i druhém stupni. Žáci ze všech tříd jsou také zapojeni do celoroční soutěže STU (STÁLE UTŘENÁ TABULE), ta přispívá k rozvoji klíčových kompetencí u žáků. Od roku 2007 vychází školní časopis Žihadlo, do něhož přispívají žáci školy (ŠVP Základní škola v Žihli, 2017).

Celkový počet žáků navštěvujících 1. ročník je 13, z toho 9 chlapců a 4 děvčata. Podle třídní učitelky se jedná o průměrnou třídu, ve které najdeme dva žáky, jež jsou nadprůměrní. V pololetí 2021/2022 žáci docílili na vysvědčení průměru 1,0 z matematiky. Ve třídě se nenachází ucelený kolektiv žáků, ale naopak dochází k rozepřím a k neustálému žalování na své spolužáky. Této skutečnosti jsem si všimla i při své realizaci činností k diplomové práci. Kdybych byla třídní učitelkou této třídy, snažila bych se zařazovat do výuky různé skupinové aktivity, aby žáci více spolupracovali a prohlubovali tak svůj vztah.

Do 2. ročníku dochází celkem 17 žáků, z nichž je 10 chlapců a 7 děvčat. Třídní učitelka mi sdělila, že se ve třídě nachází spíše průměrní žáci, ale poukázala na 4 nadprůměrné žáky. Jeden z nich je svou inteligencí značně nadprůměrný ve všech předmětech, což jsem sama poznala i při své souvislé pedagogické praxi, kterou jsem v této třídě absolvovala. Musela jsem pro něj připravovat doplňkovou činnost téměř na každou hodinu. Zbylí 3 nadprůměrní žáci vynikají větší měrou v matematice než ostatní žáci třídy. Ve třídě se nachází jeden integrovaný žák, který má svoji asistentku. Na vysvědčení v pololetí 2021/2022 žáci došli k průměru 1,058 v matematice, tedy jeden žák v ročníku dostal na vysvědčení známku 2 z matematiky, jinak ostatní žáci obdrželi na vysvědčení známku 1 z matematiky.

3.2 ČINNOST 1

Název činnosti: Mikulášská nadílka

Časopis: Sluníčko, 2021, č. 11, s. 10

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.

Žák porovná čísla v číselném oboru do 10.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 1), pastelky

Organizační forma činnosti: samostatná, hromadná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list. Jejich úkolem je spočítat, kolik dobrot se nachází v každém balíčku a vybarvit určenou barvou počet příslušných puntíků pod balíčky. Poté zvednou takovou barvu pastelky, která představuje barvu balíčku, o kterém si myslí, že se v něm nachází nejvíce dobrot/ nejméně dobrot.

Poznámky: Tato činnost se dá využít v předvánočním období, kdy jsou žáci natěšeni na svoji mikulášskou nadílku.

Obrázek 1 – Mikulášská nadílka (Sluníčko, 2021, č. 11, s. 10)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Nejprve jsem všem žákům rozdala pracovní list, poté jsem jim vysvětlila zadání první části úkolu. Více než polovina třídy pochopila, co má dělat, a hned se pustila do práce. Ostatním žákům jsem zadání úkolu ještě znovu zopakovala a přidala názornou ukázkou na tabuli. Poté už všichni žáci pochopili zadání úkolu a začali s jeho vypracováním. Během mého pozorování žáků při vyhotovování úkolu bylo očividné, kdo z žáků v plnění úkolu exceloval a kdo na to potřeboval více času. Navíc méně úspěšní žáci využívali k počítání prsty na ruce. Byl tam i žák, který si dobroty v balíčcích počítal nahlas, musela jsem ho upozornit, že takto ruší ostatní žáky, a proto si má počítat potichu. Jednomu žákovi nestačil připravený počet puntíků pod obrázkem, protože se domníval, že v balíčku není 7 dobrot, ale 8, proto si tam jeden puntík dokreslil. Když měli všichni žáci hotovou první část úkolu, vysvětlila jsem zadání druhé části úkolu, které úspěšně pochopili všichni žáci. Následně jsem tedy položila otázku: „Ve kterém balíčku se nachází nejvíce dobrot?“ a všichni žáci

správně odpověděli zvednutím oranžové pastelky. Poté jsem se zeptala: „Ve kterém balíčku se nachází nejméně dobrot?“ a všichni žáci zase správně odpověděli zvednutím žluté pastelky.

Činnost z časopisu všichni žáci vypracovali, všechny dobroty v balíčkách správně spočítalo 9 žáků ze 13. V závěru jsme společně zhodnotili danou činnost. Většina třídy se shodla, že pro ně činnost byla jednoduchá, ale zábavná. Já si to také myslím, neboť v době realizace šlo opravdu o opakování učiva, nikoli o jeho procvičování. Přesto v době, kdy už by žáci měli bezpečně určit počet objektů v číselném oboru do 10, se tam našli jedinci, kteří v činnosti chybovali. Porovnání čísel v oboru do 10 žáci zvládli dobře. Co se týče barev, v těch mají někteří žáci nedostatky, jelikož docházelo k vybarvování puntíků pod obrázky rozdílnou barvou, než byla určena rámečkem.

3.3 ČINNOST 2

Název činnosti: Rychle pod deštník

Časopis: Méd' a Pusík, 2022, č. 1, s. 32

Cíl činnosti: Žák vypočítá příklady na sčítání a odčítání v číselném oboru do 10.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 2), pastelky

Organizační forma činnosti: párová, hromadná

Zadání: Žáci se posadí do dvojic, každá dvojice obdrží pracovní list. Učitelka žákům sdělí: „Z nebe se spustila průtrž mračen a vznikl opravdu velký liják, který méd'ovi Pusíkovi a pejskovi Bellovi smazal všechny barvičky na deštníku. Na vás teď bude, abyste jim barvičky navrátili zpět. Stačí jen vypočítat příklady v omalovávce a pod výsledkem si najít správnou barvičku, kterou odpovídající část deštníku vybarvíte“. Žáci tedy mají za úkol ve dvojici vypočítat příklad, najít pod výsledkem příkladu danou barvu, s níž vybarví odpovídající část deštníku.

Poznámky: U této činnosti s dětmi můžeme vést diskuzi nad tím, jak se oblékat ve špatné viditelnosti a proč.

Obrázek 2 – Rychle pod deštník (Méd'á Pusík, 2022, č. 1, s. 32)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali ve dvojicích, byla i jedna trojice, mohli se posadit kamkoliv ve třídě, většina dvojic se usadila do lavice, tři dvojice využily jako místo pro práci koberec v zadní části třídy. Nejdříve jsem všem žákům rozdala pracovní list, poté jsem jim řekla: „Z nebe se spustila průtrž mračen a vznikl opravdu velký liják, který méďovi Pusíkovi a pejskovi Bellovi smazal všechny barvičky na deštníku. Na vás teď bude, abyste jim barvičky navrátili zpět. Stačí jen vypočítat příklady v omalovánce a pod výsledkem si najít správnou barvičku, kterou odpovídající část deštníku vybarvíte“. Větší část třídy pochopila, co má dělat, a pustila se do práce. Dvěma dvojicím jsem zadání úkolu musela vysvětlit ještě jednou a vypracovat s nimi první příklad na ukázkou, poté už i zbylé dvě dvojice začaly pracovat. Během pozorování jsem brzy zjistila, že si dvě dvojice píší za příklad výsledek a až poté vybarvují obrázek odpovídajícími barvami. Také jsem

musela upozornit žáka z jedné dvojice, aby neřikal výsledky nahlas, jelikož tím mohl napovídat ostatním dvojicím. Při počítání příkladů bylo zřejmé, pro koho je tato činnost opakováním a kdo na vyřešení příkladu potřebuje více času. To byl problém i ve dvojicích, kde se sešel nadaný žák a žák slabší, jelikož nadaný žák už věděl výsledek příkladu a ten slabší si příklad teprve počítal na prstech. Z této zkušenosti příště doporučuji utvořit dvojice na podobné vědomostní úrovni. Po tom, co všechny dvojice byly s činností hotové, rozvedla jsem diskuzi nad tím, jak se oblékat ve špatné viditelnosti a proč.

Činnost z časopisu všechny dvojice vypracovaly, čtyři dvojice měly všechny příklady správně vypočítané, tudíž obrázek byl vybarvený správně podle zadání. Zbylé dvě dvojice a jedna trojice se dopustila několika chyb.

3.4 ČINNOST 3

Název činnosti: Dinosauří počítání

Časopis: Dráček, 2022, č. 1, s. 11

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 3), pero

Organizační forma činnosti: samostatná, hromadná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list. Jejich úkolem je spočítat, kolik dinosaurů daného druhu se tam vyskytuje, a dopsat správné číslo do kruhu u dinosaurů.

Poznámky: Ve výtvarné výchově si žáci mohou libovolného dinosaura namalovat.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci činnost vypracovávali v lavici samostatně. Nejprve jsem všem žákům rozdala pracovní list, poté jsem jim vysvětlila zadání úkolu. Zadání úkolu pochopili všichni žáci, nemusela jsem nic znovu vysvětlovat. Všichni žáci tedy začali s plněním činnosti. Při pozorování žáků při práci jsem si všimla, jak bylo úplně ticho ve třídě, protože všichni žáci byli zabráněni do práce.

Činnost udělali všichni žáci ve třídě. Počet dinosaurů na obrázku spočítali správně všichni žáci, byla tedy úspěšná celá třída. Činnost žákům trvala krátkou dobu. Při hodnocení činnosti se žáci shodli, že pro ně činnost nebyla nijak obtížná.

Obrázek 3 – Dinosauří počítání (Dráček, 2022, č. 1, s. 11)

3.5 ČINNOST 4

Název činnosti: Geometrické tvary

Časopis: Dráček, 2021, č. 5, s. 13

Cíl činnosti: Žák dokreslí chybějící geometrický tvar na konec řádku.

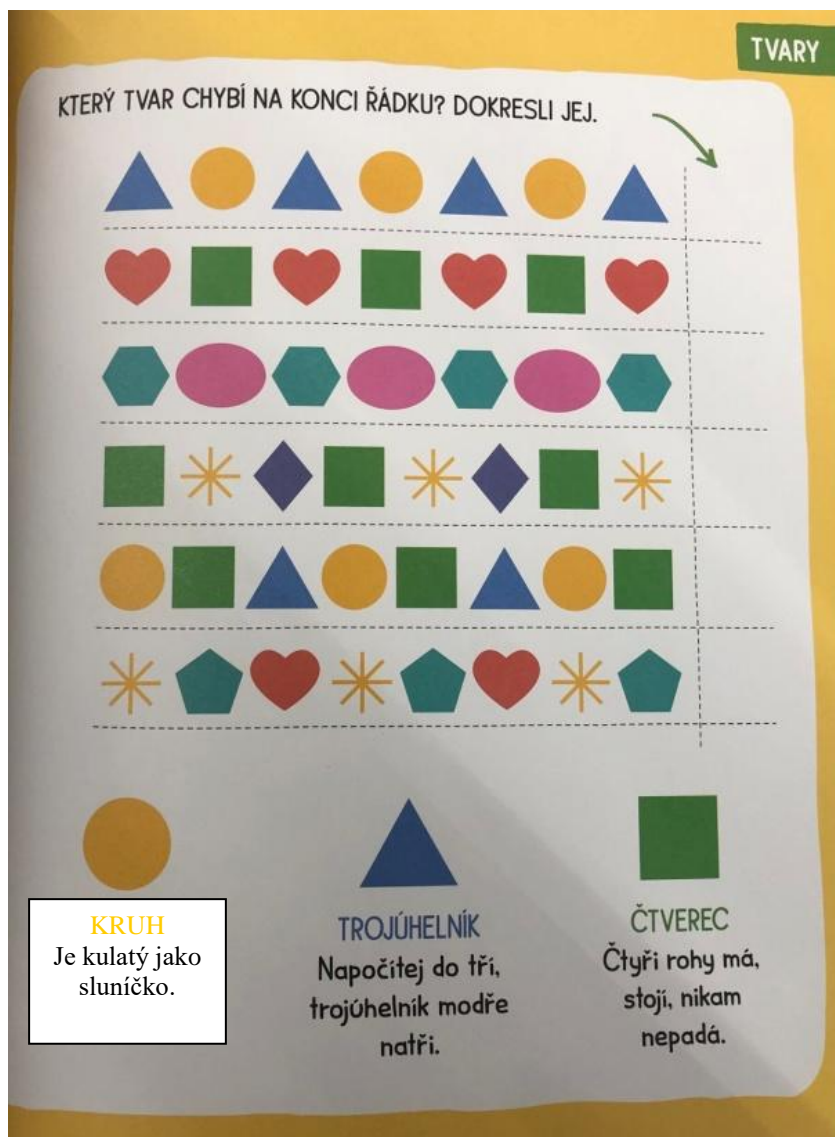
Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 4), tužka, guma

Organizační forma činnosti: samostatná, hromadná

Zadání: Žáci si vezmou pracovní list, kde mají za úkol dokreslit chybějící tvar na konec každého řádku.

Poznámky: Pracovní list jsem musela upravit. Nahradila jsem původní nesprávný pojem kolečko za kruh (viz bílý rámeček). Charakteristiku čtverce „čtyři rohy má“ jsem ponechala, protože žáci zatím nepoužívají pojem vrcholy.

Obrázek 4 – Geometrické tvary (Dráček, 2021, č. 5, s. 13)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci činnost vypracovávali v lavici samostatně. Nejdříve jsem všem žákům rozdala pracovní list. Poté jsme si s žáky společně přečetli z pracovního listu text k jednotlivým geometrickým tvarům. Následně už jsem žákům vysvětlila, jaká bude jejich náplň práce. Zhruba větší část třídy zadání činnosti porozuměla a dala se do vypracovávání pracovního listu. Čtyřem žákům jsem zadání činnosti ještě znovu vysvětlila s názornou ukázkou na tabuli, kdy jsem si vytvořila jinou řadu tvarů a společně jsme si sdělili, jaký tvar by následoval. Názorná ukáзка splnila svůj účel, jelikož po jejím provedení už i zbylí čtyři žáci chápali, co mají dělat, a pustili se do práce. Během mého pozorování a procházení mezi jednotlivými lavicemi žáků jsem si všimla, že

žáci sice dokreslili správný tvar na konec řádku, ale zapomněli ho vybarvit příslušnou barvou. Na tuto skutečnost jsem tedy žáky upozornila.

Činnost z časopisu všichni žáci vypracovali, správně všechny tvary na konce řádků dokreslilo 10 žáků ze 13, což jsem považovala za velmi zdařilé. Jeden žák se například dopustil chyby tím, že na druhý řádek nakreslil červené srdce místo zeleného čtverce, nebo zase jiný žák nakreslil na čtvrtý řádek zelený čtverec místo modrého kosočtverce. V závěru jsme společně zhodnotili danou činnost. Žáci podotkli, že jim činnost nepřišla nijak složitá. Paní učitelka mé činnosti využila na úvod hodiny a navázala na ni s dalšími cvičeními zaměřenými na geometrii. Tedy činnost z časopisu byla zařazena jako aktivizační činnost na úvod hodiny.

3.6 ČINNOST 5

Název činnosti: Houbové počty

Časopis: Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 10

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 20.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 5), pastelky, mazací tabulka, fix, hadřík

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Žáci obdrží pracovní list. Prvním úkolem žáků je najít všechny houby na obrázku a jejich počet napsat na mazací tabulku. Druhým úkolem je vybarvit u každého druhu hub odpovídající počet čtyřlístků.

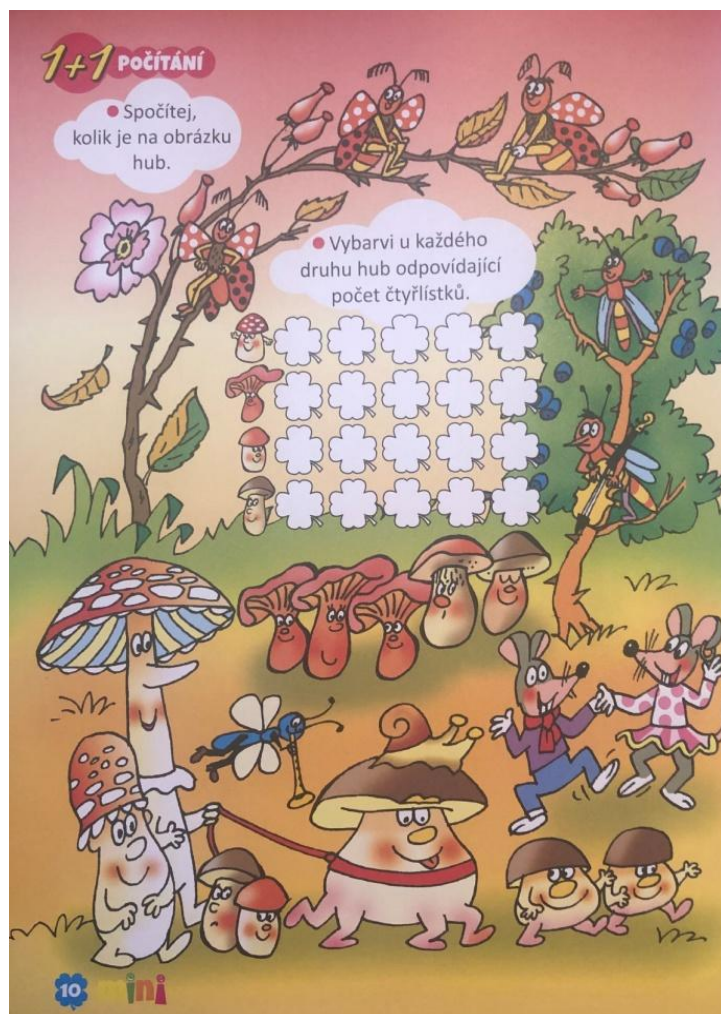
Poznámky: U této činnosti je přesah do prvouky. Žáků se můžeme zeptat, zda vědí, jak se jednotlivé druhy hub nazývají a jaké druhy hub jsou pro člověka jedlé, nejedlé nebo jedovaté.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnilo 11 žáků z 1. ročníku během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavici samostatně. Nejdříve si každý žák na lavici připravil mazací tabulku, fix a hadřík, poté jsem žákům rozdala pracovní listy a následně vysvětlila zadání první části úkolu, které úspěšně pochopili všichni žáci. Takže obratem všichni žáci spočítali houby na obrázku a zapsali počet hub na mazací tabulku. Zde nastal problém v tom, že jeden žák nahlédl k sousedovi, jaký počet napsal na mazací tabulku.

Hned jsem ho tedy napomenula a sdělila celé třídě, aby si každý žák mazací tabulku otočil ihned poté, co napíše počet hub na mazací tabulku, aby nedošlo k tomu, že od něj někdo počet hub opíše. Posléze na můj povel "tlesknutí" každý žák z ročníku zvedl mazací tabulku nad hlavu, já jsem provedla kontrolu a zjistila, že správný počet hub napsalo 7 z 11 žáků. Ostatní 4 žáci zapomněli na 1 houbu nebo naopak 1 houbu přidali. Po splnění první části úkolu jsem přešla k vysvětlení druhé části úkolu. Kromě dvou žáků zadání druhé části úkolu všichni žáci rozuměli a následně začali s jeho plněním. Dvěma žákům jsem zadání činnosti znovu vysvětlila a ukázala jim názornou ukázkou na tabuli, poté se také dali do práce. Během pozorování byl zase zjevný rozdíl mezi nadanými a slabšími žáky. Slabší žáci si počet hub ukazovali na prstech, nadaní žáci měli po chvíli činnost hotovou. Také jsem si všimla, že někteří žáci vybarvovali čtyřlístky stále stejnou zelenou barvou a někteří měnili barvy podle druhu hub. Druhou část činnosti zvládlo úspěšně všech 11 žáků ze třídy.

Po vypracování i druhé části činnosti jsem ještě využila pracovní list. Pobídla jsem žáky, ať utvoří dvojice a jednu trojici, a pověřila jim, aby si ve dvojici či trojici sdělili názvy druhů hub z obrázku, řekli si, zda chodí na houby a s kým, jaké houby sbírají, a zda znají nějaké jedovaté houby.

U této činnosti se mi velice líbilo, jak byla využitelná nejen v matematice, ale zasahovala i do prvouky, tudíž jsme v hodině matematiky využili mezipředmětové vztahy. Co se týče první části činnosti, kdy žáci měli spočítat všechny houby na obrázku, slabší žáci, kteří v předešlých činnostech počítali i na prstech rukou, u této činnosti prsty nevyužili. Myslím si, že to bylo dáno i tím, že počet hub byl dvojciferné číslo. Příště bych doporučila před zahájením činnosti s mazací tabulkou upozornit žáky na to, že nemají nahlížet k sousedovi a že si každý žák má otočit mazací tabulku ihned poté, co na ni zapíše počet hub.

Obrázek 5 – Houbové počty (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 10)

3.7 ČINNOST 6

Název činnosti: Noční obloha

Časopis: Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 8

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.

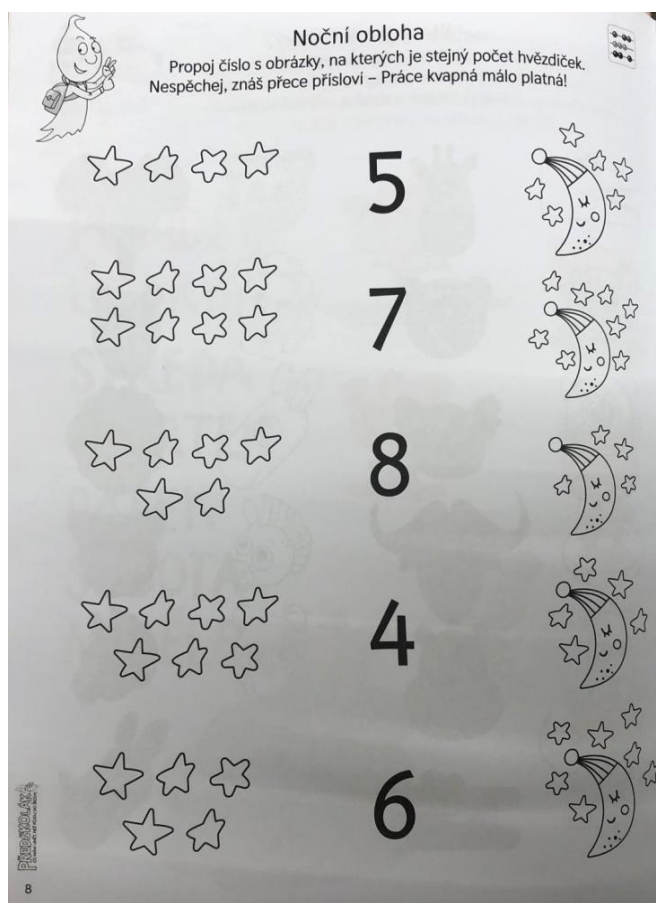
Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 6), pastelky

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Učitelka žákům rozdá pracovní list, žáci si vezmou do ruky pastelku libovolné barvy a propojí každé číslo s odpovídajícím počtem hvězdiček na obrázku.

Poznámky: U této činnosti je přesah do prvouky. Žáci mohou diskutovat nad tím, co všechno pozorovali na noční obloze a zda poznají nějaké souhvězdí.

Obrázek 6 – Noční obloha (Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 8)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Nejprve jsem všem žákům rozdala pracovní list, poté jsem jim vysvětlila zadání činnosti. Až na jednoho žáka ve třídě všichni žáci pochopili, co mají dělat, a hned se pustili do práce. Já jsem šla k onomu žákovi, který zadání napoprvé nepochopil, a znovu mu vysvětlila, co má dělat. K číslu 5 jsme přiřadili hvězdičky společně, poté už žák pracoval sám. Po zahájení činnosti z časopisu jsem si všimla, jak se žáci soustředili na práci a jaké bylo ve třídě ticho. Nikdo z žáků nevyrušoval nebo nenahlížel k ostatním spolužákům. Ke konci této činnosti jsem se žáků zeptala, zda někdy pozorují hvězdy na obloze, jak se jmenuje budova, která se specializuje na pozorování hvězd, jaký přístroj se k pozorování hvězd používá a jaká znají souhvězdí.

Činnost z časopisu všichni žáci dokončili. Všechna čísla propojilo se správným počtem hvězdiček 10 žáků. V závěru žáci zhodnotili danou činnost z časopisu, přičemž poznamenali, že to pro ně nebylo nijak těžké. Tato činnost představovala hlavně opakování učiva, nejednalo se o procvičování. Pokud bychom chtěli tuto činnost využít v hodině matematiky k procvičování, museli bychom ji zařadit spíše do podzimních měsíců výuky matematiky v 1. ročníku.

3.8 ČINNOST 7

Název činnosti: Číslo 16

Časopis: Šikulka, 2021, č. 12, s. 21

Cíl činnosti: Žák pozná a napíše číslo 16.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 7), pero, pastelky

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list a spočítají počet perníčků v rámečku. Poté mají 3 úkoly, kdy napíšou číslo 16 podle předloženého postupu shora dolů, poté si vezmou do ruky jednu pastelku a s ní vybarví 16 čtverečků. V posledním úkolu žáci zakroužkují mezi čísly v rámečku všechna čísla 16.

Poznámky: V pracovním listu jsem musela poupravit zadání tím, že jsem vyměnila pojem číslice za číslo (viz bílý rámeček).

Obrázek 7 – Číslo 16 (Šikulka, 2021, č. 12, s. 21)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky 1. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 10 žáků. Žáci pracovali samostatně v lavici. Nejdříve jsem všem žákům rozdala pracovní list, hned poté jsem jim sdělila, že je čekají tři malé úkoly. Následně jsem žákům řekla, ať si spočítají kolik perníčku je v rámečku. Kromě jednoho žáka se třída shodla, že se v rámečku nachází 16 perníčků. Sdělila jsem tedy žákům, že pracovní list je právě zaměřen na číslo 16, a přešla jsem k vysvětlení zadání prvního úkolu, kdy měli žáci psát číslo 16. Tento úkol pochopili všichni žáci hned a po chvíli už ho měli zdárně splněný. Mohla jsem tedy přejít na vysvětlení zadání druhého úkolu, kterým bylo vymalovat stejnou barvou 16 čtverečků. Zde padl od žáků dotaz, jakou barvou mají čtverečky vybarvit. Na tento dotaz jsem žákům odpověděla, že čtverečky mohou vybarvit, jakou barvou chtějí, ale musejí být vybarvené

všechny čtverečky stejnou barvou. Poté už zadání druhého úkolu všichni žáci pochopili a ihned se pustili do vybarvování. Avšak při pozorování jsem zaregistrovala, že dva žáci vybarvují čtverečky více barvami, na tuto skutečnost jsem žáky upozornila a znovu řekla celé třídě, že všech 16 čtverečků vybarvíme stejnou barvou. Když druhý úkol měli všichni žáci splněný, vysvětlila jsem zadání třetího úkolu, kde měli žáci v rámečku zakroužkovat všechna čísla 16. Zde bylo zjevné, jak někteří žáci kroužkovali čísla 16 stejnou barvou pastelky jako předtím vybarvovali čtverečky, zatímco jiní žáci si na kroužkování vzali tužku. Na konci jsem nechala žáky, aby si pracovní listy zkontrolovali ve dvojici, než je odevzdali.

Činnost z časopisu všichni žáci dokončili. První úkol zvládli zdařile všichni žáci, ve druhém úkolu jsem našla dvě chyby, kdy jeden žák vybarvil jen 15 čtverečků a jeden žák vybarvil 17 čtverečků. Ve třetím úkolu jsem našla chybu jen u jednoho žáka, který zapomněl zakroužkovat jedno číslo 16. Žákům se tato činnost líbila, podle klidu ve třídě jsem usoudila, že je bavila. Činnost bych do hodiny matematiky doporučila zařadit, když se žáci budou učit psát a poznávat číslo 16.

3.9 ČINNOST 8

Název činnosti: Počítání s beruškou

Časopis: Dráček, 2021, č. 5, s. 6

Cíl činnosti: Žák vyřeší příklady na sčítání a odčítání v číselném oboru do 10.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 8), pastelky

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná (domácí úkol)

Zadání: Žáci obdrží pracovní list, který vypracují za domácí úkol. Každý žák postupně vyřeší příklady na sčítání nebo odčítání, najde si podle výsledku příkladu konkrétní barvu, se kterou vybarví odpovídající část obrázku.

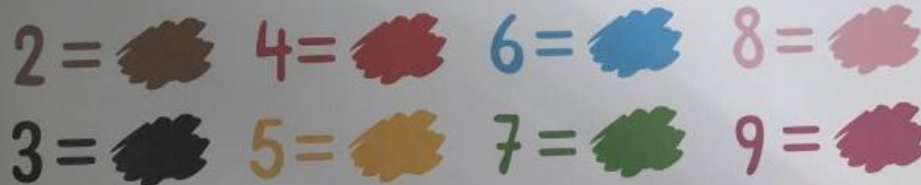
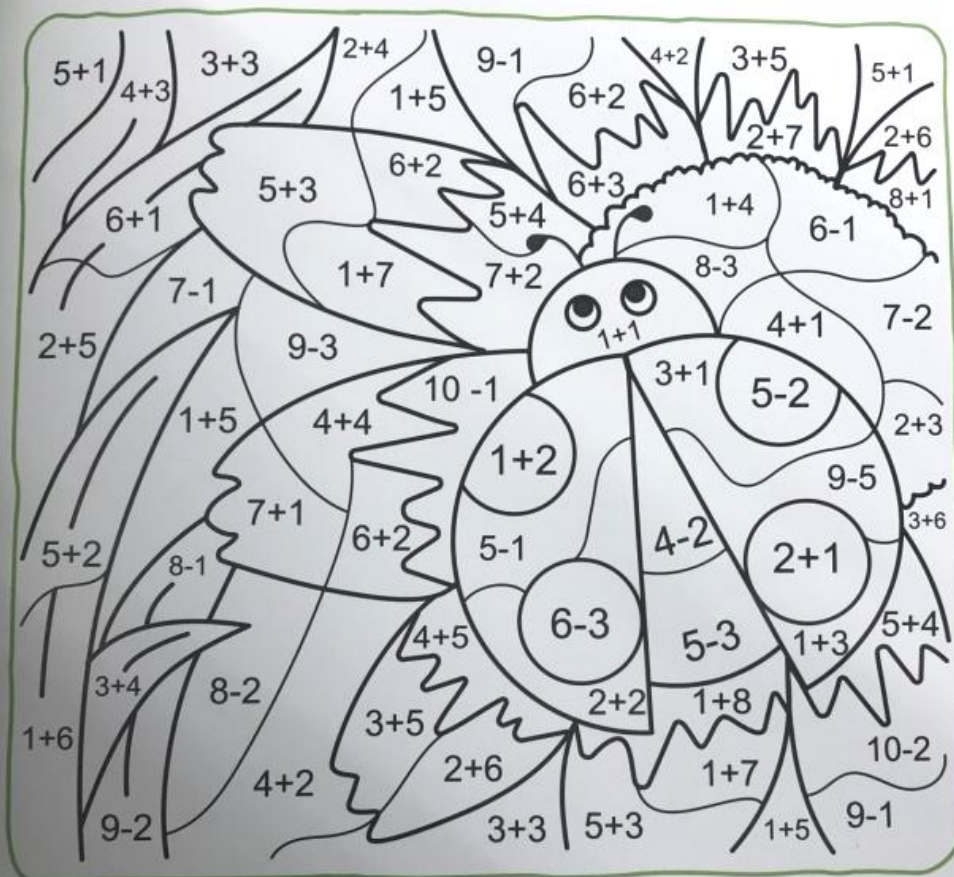
Poznámky: Tato činnost nám nabízí spojení matematiky s výtvarnou výchovou.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnilo 11 žáků z 1. ročníku. Tuto činnost jsem zadala žákům jako domácí úkol z matematiky. Když se blížil konec hodiny matematiky, dala jsem každému žákovi pracovní list a sdělila žákům, že tento pracovní list

mají za domácí úkol, ale že si ho ihned vysvětlíme, aby věděli, co mají doma dělat. Přešla jsem tedy k vysvětlení zadání úkolu, kdy žáci měli spočítat příklady na sčítání a odčítání do 10, podle výsledku si najít vhodnou barvu a tou barvou vybarvit políčko s příkladem. Polovina třídy se tvářila, že zadání úkolu rozumí, ale u druhé poloviny jsem tento pocit neměla. Proto jsem žákům řekla, že si spolu ukážeme 3 příklady a zbylé vypracují za domácí úkol. Poté už jsem nabyla dojmu, že všichni žáci ze třídy vědí, jak mají úkol vypracovat.

Druhý den ráno, než mi žáci odevzdali pracovní list, jsme si sedli s žáky na koberec do kruhu. V kruhu žáci měli sami sebe zhodnotit, jak jim šlo počítání, a sdělit, zda je tato aktivita bavila, jestli jim dělalo něco problém. Zde jsem se snažila žáky vést k sebehodnocení a vyjádření svého názoru před ostatními spolužáky. Zaznělo velké množství kladů na tuto činnost i z hlediska toho, že žáci jen nepočítali příklady, ale mohli si i vybarvovat. Myslím si, že žáci si v tomhle věku rádi kreslí, to jsem poznala i při praxi, kdy si žáci o přestávkách často kreslili nebo vybarvovali obrázky. Také mi žáci sdělili, že jim chyběl některý odstín pastelky, takže například použili místo tmavě růžové pastelky fialovou pastelku. Po zhodnocení činnosti v kroužku na koberci mi žáci odevzdali pracovní listy. Napřed jsem zkontrolovala, že je vypracovali všichni žáci, a poté jsem je začala prohlížet a kontrolovat správnost vypočítaných příkladů. Při prohlížení jsem si všimla, že 3 žáci si příklady vypočítali, napsali perem výsledek a až poté vybarvili políčko danou barvou. Úplně všechny příklady bez chyby mělo 5 žáků, u ostatních žáků jsem našla jednu až dvě chyby.

SPOČÍTEJ PŘÍKLADY A VYBARVI OBRÁZEK

Obrázek 8 – Počítání s beruškou (Dráček, 2021, č. 5, s. 6)

3.10 ČINNOST 9

Název činnosti: Hravá geometrie

Časopis: Šikulka, 2021, č. 12, s. 14

Cíl činnosti: Žák rozpozná předměty představující základní geometrické tvary.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 9), tužka

Organizační forma činnosti: samostatná, hromadná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list a prohlédnou si jednotlivé řady. Co si myslí, že do řady nepatří, označí křížkem pod obrázek. Poté žáci sdělují své názory, proč právě daný objekt nepatří mezi ostatní objekty v řadě.

Poznámky: Práci s pracovním listem můžeme doplnit hrou, kdy žákům zadáme geometrický tvar a oni se snaží vymyslet co nejvíce objektů, které daný tvar představuje, nebo objekty daného tvaru hledají ve třídě.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 1. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 11 žáků. Žáci pracovali samostatně v lavici. Nejprve jsem každému žákovi dala pracovní list, poté jsem žákům vysvětlila zadání činnosti. Kromě dvou žáků ve třídě všichni žáci pochopili, co mají dělat, a začali vypracovávat pracovní list. Dva žáci, co zadání nepochopili, seděli vedle sebe v lavici, šla jsem k nim a zadání jim ještě znovu vysvětlila. Následně se už i zbylí dva žáci pustili do práce. Během toho, co žáci pracovali, jsem si všimla, jak se žáci soustředili na práci a jaké bylo ve třídě ticho. Jen jednoho žáka jsem musela upozornit, aby se neotáčel na spolužáka a pracoval samostatně. Rozluštit, co nepatří do dané řady, žákům trvalo jen chvíli. Chodila jsem mezi lavicemi, kde žáci seděli, a průběžně jsem kontrolovala, zda žáci úspěšně rozluštili, co do dané řady nepatřilo. Nenašla jsem u žáků žádnou chybu.

Činnost z časopisu úspěšně dokončili všichni žáci. Když všichni žáci ve třídě měli pracovní list vypracovaný, sedli jsme si na koberec do kroužku a žáci sdělovali, u jakého předmětu udělali křížek a odůvodňovali proč. U první řady to byla kytky, protože je kulatá. Do druhé řady nepatřil dárek, protože je hranatý. Ve třetí řadě označili křížkem jablko, protože je kulaté. Dále jsme s žáky provedli zhodnocení činnosti z časopisu, při němž

zastávala celá třída totožný názor, že pro ně činnost nebyla nijak těžká, bavila je a že by si ji rádi někdy zopakovali. Využila jsem tedy názorů žáků a vymyslela ještě hru, kdy jsem žákům zadala jeden geometrický tvar (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník) a oni měli najít po třídě objekty, které ho představovaly. Z hry byli žáci nadšení.

Z matematického hlediska nebylo vhodné, dle mého názoru, zařadit do obrázku kousek pizzy, protože se jedná o kruhovou výseč, což by mohlo u žáka vytvořit nesprávnou představu trojúhelníku.

Obrázek 9 – Hravá geometrie (Šikulka, 2021, č. 12, s. 14)

3.11 ČINNOST 10

Název činnosti: Krokodýlí počty

Časopis: Dráček, 2021, č. 8, s. 11

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.
Žák dokreslí krokodýlovi libovolný počet zubů.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 10), pero, tužka

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

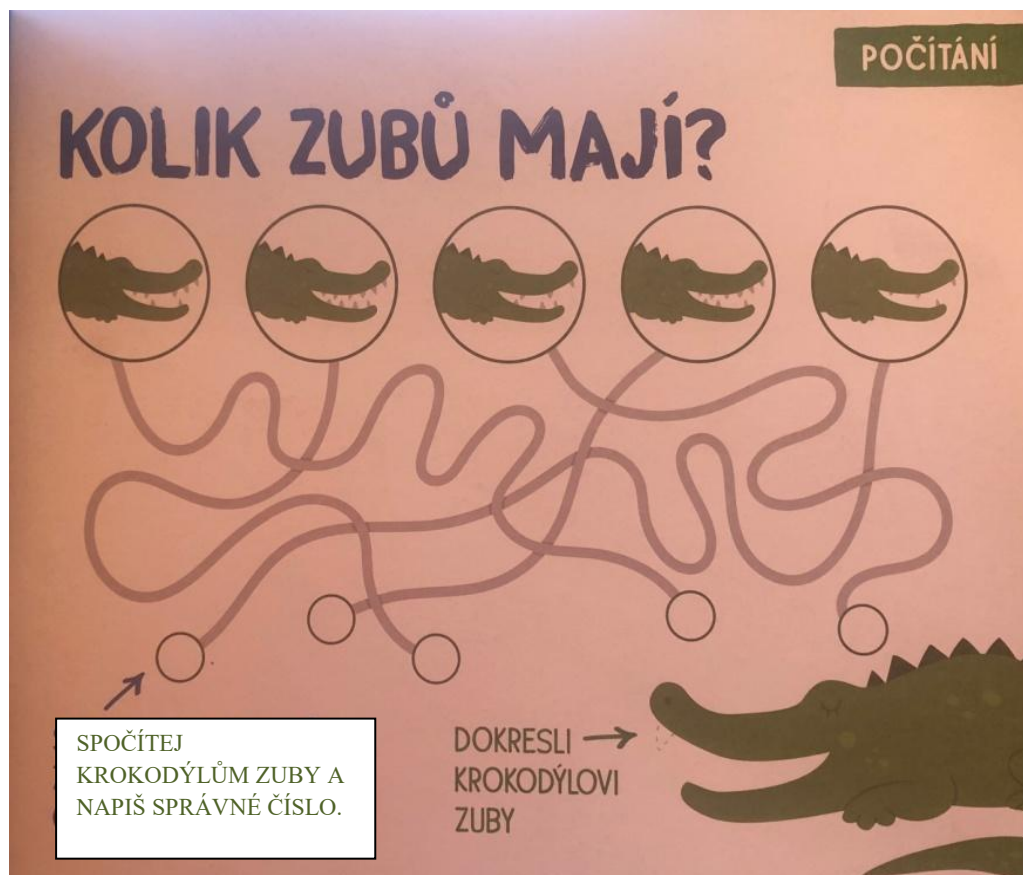
Zadání: Žáci si vezmou pracovní list. Jejich úkolem je spočítat, kolik zubů má každý krokodýl, a příslušný počet zaznamenat do správného kruhu, přičemž ještě musejí vyluštit bludiště klikatých čar. Poté si každý žák vezme do ruky tužku a dokreslí libovolný počet zubů krokodýlovi na obrázku.

Poznámky: V pracovním listu jsem nahradila nesprávný pojem číslice za číslo (viz bílý rámeček).

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Nejdříve jsem každému žákovi dala pracovní list a poté jsem žákům vysvětlila zadání činnosti. To pochopili až na jednoho žáka všichni. Tomuto žákovi jsem znovu vysvětlila zadání a společně jsme zkusili najít v bludišti krokodýla k prvnímu kroužku, spočítat mu zuby a číslo zapsat do kroužku. Následně už žák začal pracovat sám. Během pozorování jsem si všimla, že někdo z žáků si v bludišti cestu od kroužku ke krokodýlovi vyznačoval barevně pastelkou. Myslím si, že mu to pomáhalo se orientovat, jelikož už věděl, jaké cesty využil. Když už žáci měli u všech krokodýlů spočítané zuby, začali se ptát, kolik tedy zubů mají dokreslit krokodýlovi v pravém dolním rohu. Znovu jsem jim tedy sdělila, že mohou krokodýlovi dokreslit libovolný počet zubů.

Činnost z časopisu všichni žáci dokončili. Zuby všem krokodýlům zdárně spočítalo 10 žáků ze 13, zbylí 3 žáci se dopustili jedné chyby. Krokodýl v pravém dolním rohu měl nejméně dokreslené 3 zuby a nejvíce 12 zubů. Na závěr činnosti, žáci provedli

sebehodnocení a sdělili ostatním, zda jim dělalo něco problém, zhodnotili svoji práci a řekli, co se jim na činnosti líbilo/nelíbilo.

Obrázek 10 – Krokodýlí počty (Dráček, 2021, č. 8, s. 11)

3.12 ČINNOST 11

Název činnosti: Geometrické obrazce

Časopis: Šikulka, 2021, č. 12, s. 13

Cíl činnosti: Žák se orientuje v rovině a dokáže vlepít správný geometrický obrazec do čtvercové sítě.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 11), nůžky, lepidlo

Organizační forma činnosti: hromadná, párová

Zadání: Žáci se rozdělí do dvojic, do nichž dostanou pracovní list, jenž obsahuje jen geometrické obrazce, které si vystříhnou. Následně si každá dvojice sedne na předem určené stanoviště, kde má dvojice připravený pracovní list s barevnou čtvercovou sítí. Učitelka umístí vystřižené geometrické obrazce na druhou stranu třídy. Žáci mají za úkol správně vlepít na světlá místa do barevné čtvercové sítě všechny geometrické obrazce. Činnost začíná tak, že vybíhá první žák z dvojice, vybere jeden geometrický obrazec, vrátí se zpět a společně ho ve dvojici vlepí na správné místo. Druhý žák z dvojice vybíhá až po vlepění předchozího geometrického obrazce do barevné čtvercové sítě. Vyhrává ta dvojice, jež má správně vlepené všechny geometrické obrazce do barevné čtvercové sítě.

Poznámky: Geometrické obrazce můžeme mít už předem vystříhnuté a rovnou zahájit hru s žáky. Pokud bychom chtěli činnost ztížit, dáme žákům pracovní list a geometrické obrazce jen černobílé.

Obrázek 11 – Geometrické obrazce (Šikulka, 2021, č. 12, s. 13)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 1. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 12 žáků. Nechala jsem žáky utvořit libovolné dvojice, jelikož ten den byl sudý počet žáků ve třídě, nemusela být žádná trojice, což se hodilo. Dvojice se mohly posadit kamkoliv do lavic po třídě, z důvodu bezpečnosti nesměly využít koberec, jelikož jejich následná činnost byla vystřihování geometrických obrazců z papíru. Každé dvojici jsem dala pracovní list, jenž obsahoval geometrické obrazce, a poté jsem žákům vysvětlila zadání prvního úkolu. Žáci se začali ptát, jak mají vystříhnout geometrické obrazce z jednoho papíru, když jsou na jeden papír dva. Já jsem jim sdělila, že je to právě na nich přijít na postup, který využijí. Poté už všichni žáci zadání činnosti rozuměli a ihned se tedy dali do vystřihování geometrických obrazců z papíru. Při pozorování jsem si všimla, že některé dvojice papír rozstříhly a současně vystřihovali geometrické obrazce oba žáci z dvojice. Jiné dvojice zase zvolily takový postup, při kterém jeden žák z dvojice vystříhnul jeden geometrický obrazec, v tu dobu druhý žák odpočíval, poté vystříhnul druhý žák další geometrický obrazec a ten první žák odpočíval, a tak se střídali.

Když každá dvojice měla vystříhnuté geometrické obrazce, odešli žáci s třídní učitelkou na chodbu a já jsem rozmístila geometrické obrazce na druhou stranu třídy, než byly stanoviště. Poté, co se žáci vrátili zpět do třídy, řekla jsem jim, ať si sednou na určená stanoviště po dvojicích, ve kterých plnili první úkol. Stanoviště byly rozmístěné v přední části třídy. Na každém stanovišti se nacházel pracovní list s barevnou čtvercovou sítí, který jsem tam umístila v čase, kdy žáci byli na chodbě. Poté jsem jim vysvětlila zadání druhého úkolu, při jehož plnění měli žáci vlepovat geometrické obrazce do čtvercové sítě. Zadání úkolu všichni žáci rozuměli a dali se do plnění úkolu. Jelikož šlo i o soutěž, odstartovala jsem začátek činnosti. Při průběhu činnosti jsem musela žáky upozorňovat, aby nekřičeli a chovali se ohleduplně ke spolužákům. I když vítězem se stala dvojice, co měla jako první správně vlepené všechny geometrické obrazce, činnost jsem nechala dokončit všechny dvojice. Všichni vypracovali úkol správně.

Na závěr činnosti, jsme si s žáky sedli do kruhu. Žáci ve dvojici ukázali svůj vypracovaný pracovní list a sdělili, jak při práci postupovali, zda byl nějaký problém, jak se jim ve dvojici spolupracovalo a zhodnotili tuto činnost z časopisu. Všichni žáci ze třídy si chtěli činnost zopakovat.

3.13 ČINNOST 12

Název činnosti: Ptačí počty

Časopis: Šikulka, 2022, č. 2, s. 15

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 12), pero, tužka

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Žáci obdrží pracovní list. Jejich úkolem je spočítat všechny stejně barevné ptáčky a počet zapsat do správného rámečku. Poté žáci označí křížkem všechny ptáčky žlutého a modrého zbarvení.

Poznámky: U této činnosti je přesah do prvouky, kdy s žáky například můžeme dále hovořit o tom, jaké druhy ptáčků znají. Pokud tuto činnost budeme s žáky realizovat v zimě, určitě se jich zeptáme, jaké druhy ptáčků u nás přezimují a jak jim v zimě pomáhá člověk (co do krmítka dávat/nedávat).

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Jelikož jsem ten den z důvodu onemocnění paní třídní učitelky žáky učila celý den, zařadila jsem tuto činnost jako úvodní aktivitu na opakování učiva. Nejprve jsem každému žákovi dala pracovní list s činností z časopisu, následně jsem žákům vysvětlila zadání celé činnosti, která se skládala z 2 úkolů. Bohužel jsem u žáků nenabyla dojmu, že by úplně všichni žáci věděli, co mají dělat, a určitě by se mi pak postupně ptali na druhý úkol. Z toho důvodu jsem se rozhodla, že všem žákům napřed vysvětlím zadání prvního úkolu a až poté druhého úkolu. To už mělo u žáků úspěch a po vysvětlení prvního úkolu se celá třída pustila do počítání ptáčků. Během procházení mezi lavicemi žáků jsem si nevšimla ani jedné chyby v počtu ptáčků. Když měli žáci první úkol hotový, vysvětlila jsem jim druhý úkol, kdy měli na obrázku křížkem označit všechny ptáčky modrého a žlutého zbarvení. Vzápětí se všichni žáci ihned pustili do práce. Jakmile měli žáci pracovní list vypracovaný, sedli jsme si s žáky do kruhu a zhodnotili jsme činnost z časopisu. Jelikož byla zrovna zima, diskutovali jsme o tom, jaké druhy ptáčků u nás přezimují a jak jim v zimě pomáhá člověk.

Činnost z časopisu dokončili všichni žáci. Všechny stejně barevné ptáčky dokázalo najít a správný počet zapsat do rámečku 12 žáků ze 13. Jedna žákyně uvedla chybný počet červených ptáčků, kdy napsala, že byli jen 3 místo 4. Rozpoznat modře a žlutě zbarvené ptáčky a označit je křížkem zvládli všichni žáci ze třídy, z toho také můžeme usuzovat, že žáci ovládají barvy. Líbilo se mi, jak se všichni žáci zapojili do diskuze.

Obrázek 12 – Ptačí počty (Šikulka, 2022, č. 2, s. 15)

3.14 ČINNOST 13

Název činnosti: Barevné čáry

Časopis: Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 31

Cíl činnosti: Žák dokreslí čáry podle vzoru do rovinných útvarů.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 13), pastelky

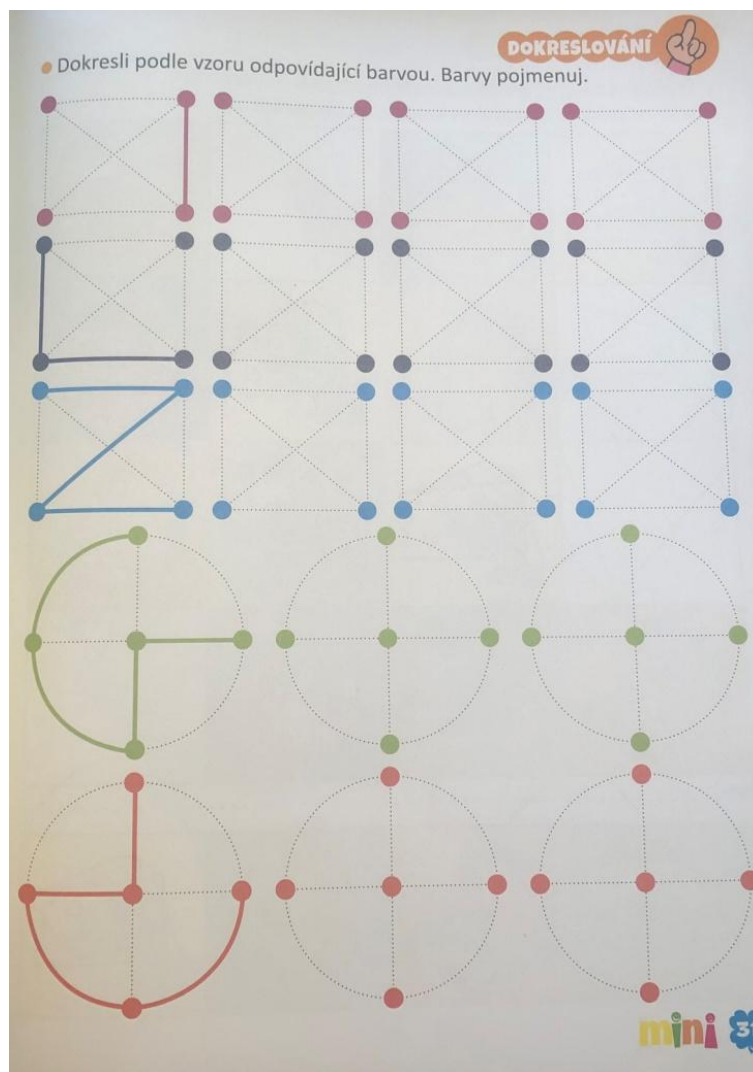
Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list. Jejich úkolem je odpovídající barvou dokreslit podle vzoru čáry do předem připravených rovinných útvarů.

Poznámky: žádné

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 1. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 11 žáků. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Nejdříve jsem žákům rozdala pracovní listy s činností a poté jsem jim vysvětlila zadání. Zhruba polovina třídy zadání činnosti pochopila a začala dokreslovat odpovídající barvou čáry podle vzoru do předem připravených rovinných útvarů. Druhé polovině třídy jsem zadání znovu vysvětlila a doplnila ho názornou ukázkou na tabuli, kdy jsem si vymyslela jiný vzor, který jsme s žáky společně na tabuli dokreslili do rovinného útvaru. Následně už i druhá polovina třídy zadání činnosti pochopila a pustila se do práce. Při pozorování třídy při práci jsem si všimla jen jedné chyby u jednoho žáka, který zapomněl dokreslit jednu vodorovnou čáru do třetího rovinného útvaru. Také jsem viděla, že jeden žák nedokresluje čáry do rovinných útvarů pastelkami, ale tužkou. Na tuto skutečnost jsem ho upozornila, poté žák čáry tužkou vygumoval a dokreslil je určenými pastelkami. V závěru činnosti jsme s žáky vyjmenovali barvy pastelek, které byly použity při dokreslování čar, a zhodnotili činnost z časopisu.

Činnost z časopisu dokončili všichni žáci. Všechny čáry odpovídající barvou dokázalo dokreslit do rovinných útvarů 10 žáků. Při hodnocení činnosti žáci sdělovali, že si vždy museli uvědomit, jakou barvou mají čáry dokreslit, protože se jim také stalo, že začali dokreslovat čáry do dalšího rovinného útvaru tou pastelkou, kterou právě drželi v ruce. Jinak se jim činnost líbila a chtěli si ji zopakovat.

Obrázek 13 – Barevné čáry (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 31)

3.15 ČINNOST 14

Název činnosti: Součty čísla 9

Časopis: Šikulka, 2021, č. 12, s. 28

Cíl činnosti: Žák vyřeší rovnice na sčítání a odčítání v číselném oboru do 10.

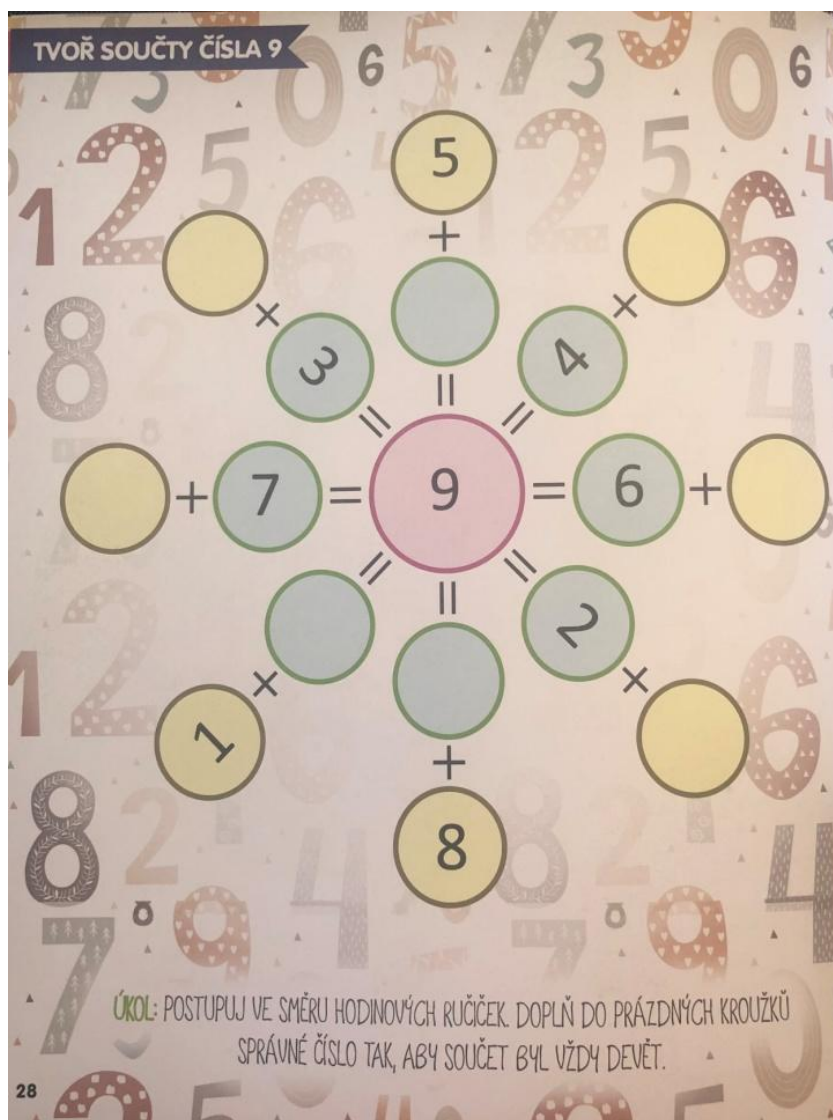
Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 14), pero, tabule, křída

Organizační forma činnosti: samostatná, hromadná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list. Jejich úkolem je doplnit do prázdných kruhů takové číslo, aby součet čísel byl vždy 9. Žáci řeší příklady ve směru hodinových ručiček.

Poznámky: žádné

Obrázek 14 – Součty čísla 9 (Šikulka, 2021, č. 12, s. 28)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 1. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 11 žáků. Žáci pracovali v lavici samostatně. Nejprve jsem každému žákovi dala pracovní list, poté jsem přistoupila k vysvětlení zadání činnosti a upozornila žáky, aby při řešení příkladů postupovali ve směru hodinových ručiček. Avšak zadání pochopili pouze 3 žáci. Využila jsem tedy tabuli a ukázala jim názornou ukázkou, jak by tuto činnost řešili, kdyby tam měli jiná čísla.

Názorná ukázka velice pomohla, protože po ní už všichni žáci věděli, co mají dělat, a pustili se do řešení příkladů. Během pozorování jsem si nemohla nevšimnout počítání na prstech u dvou žáků. Na závěr činnosti jsem se žáků zeptala, co jim zprvu dělalo největší problém.

Ač byla tato činnost z časopisu pro žáky zprvu složitá, nakonec ji zvládli velice obstojně. Činnost dokončili všichni žáci, přičemž ani jednou nechybovalo 8 žáků, ostatní 3 žáci se dopustili 1 až 3 chyb. Nelíbilo se mi u dvou žáků počítání na prstech, příště bych jim dala počítadlo a snažila bych se tak u nich odbourat počítání na prstech.

3.16 ČINNOST 15

Název činnosti: Logické kruhy

Časopis: Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 29

Cíl činnosti: Žák se orientuje v uspořádání barevných kruhů při pohledu shora.

Doporučený ročník: 1.

Pomůcky: pracovní list (obr. 15), tužka, interaktivní tabule

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

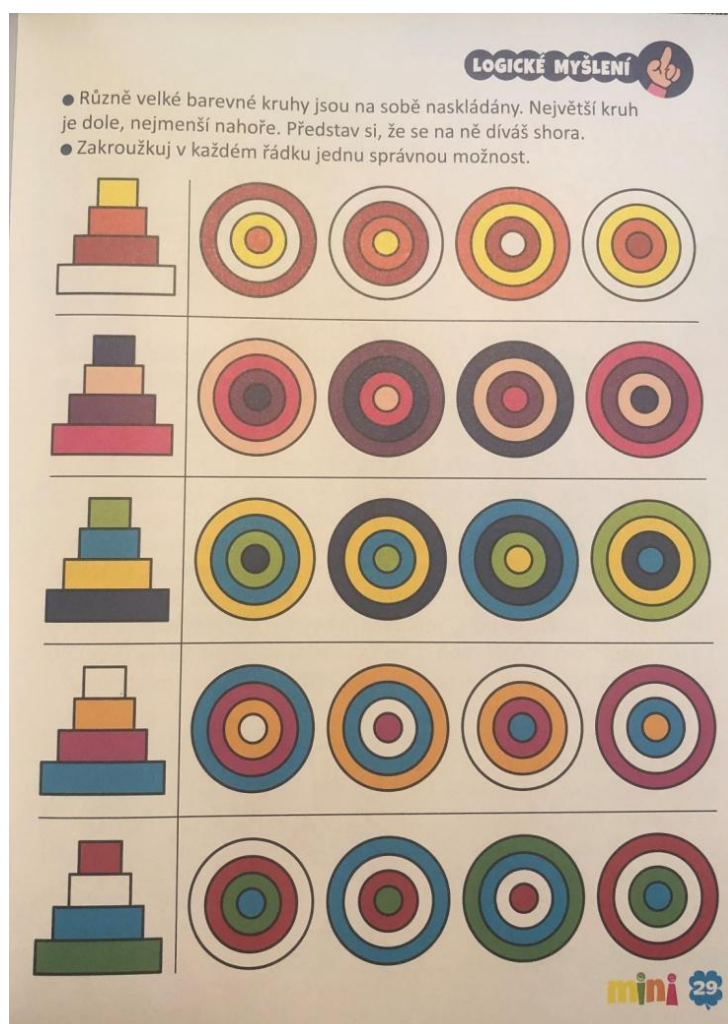
Zadání: Žáci obdrží pracovní list, který učitelka zároveň promítá na interaktivní tabuli a vysvětluje jim zadání: „Jsou na sobě naskládány různě velké barevné kruhy, kde největší kruh je umístěn dole a nejmenší kruh je nahoře. Představte si, že se na kruhy díváte shora, takže u prvního obrázku je nejmenší žlutý kruh nahoře, tedy musí být při pohledu shora uprostřed všech kruhů. Vaším úkolem je zakroužkovat v každém řádku jednu správnou možnost uspořádání kruhů“.

Poznámky: U této činnosti jsem využila interaktivní tabuli, abych žákům lépe vysvětlila zadání.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu plnil plný počet žáků z 1. ročníku, tedy 13 žáků během hodiny matematiky. Žáci pracovali v lavicích samostatně. Nejdříve jsem každému žákovi dala pracovní list, který byl také promítán na interaktivní tabuli, jelikož jsem usoudila, že pro žáky bude složitější pochopit zadání této činnosti. Následně jsem žákům vysvětlila zadání pracovního listu, při kterém jsem právě využívala ukázku na interaktivní tabuli. Po vysvětlení zadání pracovního listu jsem nabyla dojmu, že všichni

Žáci pochopili, co mají dělat, a pustili se do vypracování pracovního listu. Během pozorování žáků při práci jsem si všimla, že jeden žák si neví rady, ihned jsem k němu šla a ještě jednou mu vysvětlila zadání činnosti. Žák už zadání činnosti porozuměl a pustil se do kroužkování. Když měli všichni žáci pracovní list vypracovaný, zhodnotili danou činnost z časopisu.

Ač se zprvu tato činnost z časopisu jevila jako složitá, žáci si s ní poradili velice dobře. Činnost z časopisu dokončili všichni žáci, přičemž všechny správně uspořádané kruhy zakroužkovalo 10 žáků, ostatní 3 žáci zakroužkovali jedno nesprávné uspořádání kruhů. Žáci se shodli, že pro ně bylo složité převrátit si obraz z bočního pohledu na pohled shora a představit si, jak jsou jednotlivé kruhy na sebe naskládány.

Obrázek 15 – Logické kruhy (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 29)

3.17 ČINNOST 16

Název činnosti: Jablíčkové počty

Časopis: Šikulka, 2022, č. 2, s. 20

Cíl činnosti: Žák vyřeší příklady na sčítání do 20 s přechodem přes 10.

Žák přiřadí čísla k danému počtu prvků.

Žák rozdělí celek na dvě části.

Doporučený ročník: 2.

Pomůcky: pracovní list (obr. 16), pero, tužka

Organizační forma činnosti: párová, hromadná

Zadání: Žáci utvoří dvojice a všechny dvojice obdrží pracovní list. Žáci vypracují 3 úkoly:

- zapsat počet jablíček z každého rámečku do příslušného okénka, tato čísla sečíst a výsledek zaznamenat do velkého rámečku na konci příslušné řady
- označit křížkem rámečky, v nichž se nachází 4, 6, 8 a 10 jablíček
- v označených rámečcích rozdělit celek na poloviny

Poznámky: V pracovním listu jsem doplnila rámečky na zaznamenání počtu jablek v jednotlivých rámečcích, aby žáci mohli správně vytvořit příklady.

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 2. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 15 žáků. Nechala jsem žáky utvořit libovolné dvojice, z důvodu lichého počtu žáků ve třídě byla i jedna trojice. Žáci se mohli posadit kamkoliv ve třídě, většina dvojic se usadila do lavice, jen dvě dvojice využily jako místo pro práci koberec v zadní části třídy. Nejdříve ode mě dostala každá dvojice a jedna trojice pracovní listy, následně jsem jim vysvětlila zadání celé činnosti, která se skládala z 3 jednotlivých úkolů. Bohužel zadání porozuměly jen tři dvojice, tudíž jsem přešla k postupnému vysvětlování jednotlivých úkolů, což už bylo úspěšné, takže se všichni žáci pustili do řešení prvního úkolu.

Při pozorování žáků během práce jsem u dvojic zaznamenala pouze dva chybně vypočítané příklady. Žáci spolu ve dvojici pěkně spolupracovali, navzájem se kontrolovali a opravovali případné chyby. Objevila se však jedna dvojice, ve které jeden žák počítal a druhý od něj opisoval, musela jsem je napomenout a chvíli jsem u nich stála, aby už

k této situaci nedošlo. Poté, co všechny dvojice a jedna trojice dokončily první úkol, vysvětlila jsem druhý úkol, který nebyl nijak složitý, a tak ho úspěšně pochopili a zvládli všichni. Třetí úkol pro žáky představoval značný problém. Nejprve jsem musela žákům ujasnit, co to jsou dvě poloviny, až poté se žáci pustili do řešení.

Činnost z časopisu dokončili všichni žáci. Přiřadit číslo ke správnému počtu jablíček žákům nedělalo problém, ani vypočítat příklady na sčítání do 20 s přechodem přes 10. Avšak, co žákům ze začátku zapříčinilo potíže, bylo představit si, co znamenají dvě poloviny, ale po objasnění s názornou ukázkou na tabuli už žáci tento problém překonali a úkol vyřešili úspěšně. U této činnosti se mi líbilo, že se ve dvojici sešli jak žáci na stejné vědomostní úrovni, tak se i ve dvojici potkali žáci s rozdílnou úrovní znalostí a schopností.

20

1. ÚKOL: SPOČÍTEJ ŘADY JABLÍČEK A VÝSLEDEK ZAPIŠ DO RÁMEČKU.
 2. ÚKOL: OZNAČ KŘÍŽKEM RÁMEČKY, KDE JE CELKEM ČTYŘI, ŠEST, OSM A DESET JABLÍČEK.
 3. ÚKOL: V KAŽDÉM Z OZNAČENÝCH RÁMEČKŮ VYTVOŘ Z JABLÍČEK DVĚ POLOVINY.

Obrázek 16 – Jablíčkové počty (Šikulka, 2022, č. 2, s. 20)

3.18 ČINNOST 17

Název činnosti: Rybičkové počty

Časopis: Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 13

Cíl činnosti: Žák určí počet objektů v číselném oboru do 10.

Žák vyřeší příklady na sčítání do 20 s přechodem přes 10.

Doporučený ročník: 2.

Pomůcky: pracovní list (obr. 17), pero, tužka, pastelky

Organizační forma činnosti: hromadná, samostatná

Zadání: Žáci dostanou pracovní list. Jejich úkolem je spočítat jednotlivé druhy mořských živočichů, číslo zapsat do rámečku pod příslušným druhem mořského živočicha a poté sečíst čísla v jednotlivých okénkách.

Poznámky: Na tuto činnost můžeme navázat v prvouce povídáním o podmořském světě.

The worksheet is titled "Rybičkové počty" (Fish counting). It contains the following text: "Spočítej jednotlivé druhy mořských živočichů a výsledek zapiš. Kolik je jich celkem v každém okénku?" (Count the individual types of sea creatures and write the result. How many are there in total in each window?).

The worksheet is divided into eight boxes, each containing a different set of sea creatures and a simple addition problem: $\square + \square = \square$.

- Box 1: 5 striped fish. $\square + \square = \square$
- Box 2: 6 clownfish. $\square + \square = \square$
- Box 3: 7 clownfish. $\square + \square = \square$
- Box 4: 5 clownfish. $\square + \square = \square$
- Box 5: 3 starfish and 3 sea shells. $\square + \square = \square$
- Box 6: 8 clownfish. $\square + \square = \square$
- Box 7: 4 crabs and 3 starfish. $\square + \square = \square$
- Box 8: 5 striped fish and 5 clownfish. $\square + \square = \square$

There is a small logo in the top left corner and a vertical logo on the right side that says "PŘEDŠKOLÁK".

Obrázek 17 – Rybičkové počty (Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 13)

Realizace činnosti a její reflexe: Činnost z časopisu jsem realizovala s žáky z 2. ročníku během hodiny matematiky. Této činnosti se účastnilo 14 žáků. Žáci pracovali samostatně v lavici. Nejdříve jsem každému žákovi dala pracovní list, poté jsem žákům vysvětlila zadání činnosti. Větší část třídy zadání činnosti pochopila a ihned začala úkol řešit. Zbylým žákům ve třídě jsem zadání ještě znovu vysvětlila, poté už žáci zadání úspěšně pochopili a pustili se do práce. Během pozorování a procházení mezi žáky jsem si uvědomila, jaké je ve třídě ticho, všichni žáci byli zabraní do práce, i žák, který má svého asistenta, pracoval klidně a činnost úspěšně zvládnul. Na závěr jsem žáky nechala, aby si ryby vybarvily podle své fantazie.

Činnost z časopisu všichni žáci dokončili. Čísla k vyobrazenému počtu ryb přiřadili správně všichni žáci. Celá třída také úspěšně vypočítala vytvořené příklady. Po absolvování této činnosti mohu říci, že žáci ovládají sčítání do 20 s přechodem přes 10. Žáci z této činnosti byli nadšení a chtěli další.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce byla vytvořena za účelem poukázat na to, jak se dají efektivně zařadit dětské časopisy do výuky matematiky, a tím obohatit a zpestřit výuku.

Nabyté poznatky, které jsem získala v teoretické části, jsem zúročila a podařilo se mi vytvořit soubor konkrétních činností převzatých z dětských časopisů, které jdou zařadit do výuky matematiky. Soubor čítá 17 činností z dětských periodik, které jsou převážně určeny pro žáky 1. ročníku, ale najdeme zde i dvě činnosti vhodné pro žáky 2. ročníku. Všechny činnosti byly realizovány s žáky 1. nebo 2. ročníku na Masarykově základní škole a mateřské škole v Žihli.

Na základě realizace činností a reflexe žáků jsem došla k těmto závěrům:

1. Pokud se rozhodneme nějakou činnost z časopisu zařadit do výuky, je třeba ji nejdříve zkontrolovat po matematické stránce a v případě potřeby zadání upravit.
2. Je-li zadání složitější, je vhodnější ho současně doplnit názornou ukázkou, než se zdržovat opakovaným vysvětlováním.
3. Činnosti v časopisech umožňují uplatňovat ve výuce mezipředmětové vztahy zejména mezi matematikou a prvoukou nebo výtvarnou výchovou.

Domnívám se, že zakomponování činností z časopisů do výuky matematiky bylo vhodné, neboť žáky činnosti bavily, byly pro ně zajímavé, zábavné a zvýšily jejich zájem o učivo. I z toho důvodu budu tento soubor činností při výuce využívat a dále rozšiřovat o další vhodné činnosti.

Zároveň by se tato práce mohla stát pomůckou a inspirací mnoha pedagogům, kteří usilují o zprostředkování učiva žákům zábavnější formou.

RESUMÉ

Diplomová práce se věnuje zařazení dětských časopisů do výuky matematiky. Teoretická část je zaměřena na samotný časopis, jeho vymezení a rozdělení časopisů podle různých kritérií, které vyhovují určité skupině čtenářů. Hlouběji se zabývá dětským časopisem, jeho historickým vývojem, funkcemi, působením na dětského čtenáře a volbě. Najdeme zde i stručnou charakteristiku dětských časopisů vydávaných v současné době, ze kterých je čerpáno v praktické části této práce. Praktická část obsahuje soubor konkrétních činností z aritmetiky nebo geometrie převzatých z dětských časopisů, které jdou zařadit do výuky matematiky. Tyto činnosti z časopisu jsou převážně určeny pro žáky 1. ročníku, ale najdeme zde i dvě činnosti vhodné pro žáky 2. ročníku.

The thesis focuses on the inclusion of children's magazines in mathematics education. The theoretical part focuses on the magazine itself, its definition and the classification of magazines according to different criteria that suit a certain group of readers. It delves deeper into the children's magazine, its historical development, its functions, its impact on the children's reader and its choice. We also find a brief description of children's magazines published today, which is drawn upon in the practical part of this thesis. The practical part contains a set of concrete activities in arithmetic or geometry taken from children's magazines that can be incorporated into mathematics teaching. These magazine activities are mainly intended for first-graded pupils, but there are also two activities suitable for second-graded pupils.

SEZNAM LITERATURY

BJALKOVOVÁ, Nela, 2014. *Dětské časopisy a žák na 1. stupni ZŠ*. České Budějovice. Diplomová práce. Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta.

Čtyřlístek mini: jednoduché počítání, grafomotorika, komiks, omalovánky, luštění, vyrábění, 2021. Praha: Čtyřlístek, spol. s r.o., roč. 3, č. 6. ISSN 2694-8559.

DOKOUPIL, Blahoslav, 2002. *Slovník českých literárních časopisů, periodických literárních sborníků a almanachů 1945-2000*. Brno: Host. ISBN 80-7294-041-4.

Dráček, 2021. Brno: Extra Publishing, s.r.o., roč. 9, č. 8. ISSN 1805-8515.

Dráček, 2021. Brno: Extra Publishing, s.r.o., roč. 9, č. 12. ISSN 1805-8515.

HAVRÁNEK, Bohuslav, 1966. *Slovník spisovného jazyka českého*. Praha: ČSAV.

CHALOUPKA, Otakar a Jaroslav VORÁČEK, 1984. *Kontury české literatury pro děti a mládež (od začátku 19. století po současnost)*. 2. vyd. Praha: Albatros.

LANGMEIER, Josef, Dana KREJČÍŘOVÁ a Miloš LANGMEIER, 2002. *Vývojová psychologie s úvodem do vývojové neurofyzologie*. 2. vyd. Praha: H & H. ISBN 80-7319-016-8.

MILEROVÁ, Dana, 2007. *Časopisy pro děti a jejich využití v hodinách literární výchovy*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta.

Medvídek Pú, 2021. Praha: Egmont ČR, roč. 24, č. 4. ISSN 1212-1118.

Méda Pusík, 2022. Praha: Pražská vydavatelská společnost s.r.o., roč. 30, č. 1. ISSN 1210-8030.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA, 2007. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-266-7.

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. Praha: J. Otto, 1909.

PROCHÁZKOVÁ, Klára, 2013. *Současné časopisy pro děti*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Pedagogická fakulta.

Předškolák: co mám umět, než půjdu do školy, 2021. Brno: Extra Publishing, s.r.o., roč. 8, č. 12-1. ISSN 2336-3444.

Sluníčko, 2021. Praha: Czech News Center a.s., roč. 55, č. 11. ISSN 0231-7222.

Šikulka: časopis pro zvědavé děti 3-7 let: pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět, 2021. Praha: RF Hobby, roč. 4. č. 12. ISSN 2571-1024.

Šikulka: časopis pro zvědavé děti 3-7 let: pojd' si hrát, poznávej svět, uč se o něm vyprávět, 2022. Praha: RF Hobby, roč. 5. č. 2. ISSN 2571-1024.

Školní vzdělávací program, 2017 [online]. Žihle: Masarykova ZŠ a MŠ v Žihli. [cit. 12.01.2012]. Dostupné z: <https://www.zs-zihle.cz/dokumenty/>

ŠVEC, Štefan, 2014. *Česky psané časopisy pro děti (1850-1989)*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2478-5.

TOMAN, Jaroslav, 2005. *Současný prepubescentní čtenář a jeho proměny*. In: *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. [cit. 28.7.2021]. Dostupné z: <http://kzv2.kkvysociny.cz/archiv.aspx?id=404&key=M>.

TOMÁNKOVÁ, Marie, 2008. *České časopisy pro děti a mládež vydávané do roku 1918*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Fakulta filozofická.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Časopis Čtyřlístek MINI – předplatné | Periodik.cz. [online]. 2001 [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=101181>

Časopis Šikulka – předplatné | Periodik.cz. [online]. 2001 [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.periodik.cz/predplatne/casopis.php?akce=titul&titul=101140>

Dráček | Extra Publishing. *Extra Publishing | Radost z poznání* [online]. 2006 [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.epublishing.cz/dracek>

MÉĎA PUSÍK. *MÉĎA PUSÍK* [online]. 2022 [cit. 08.01.2022]. Dostupné z: <https://www.medapusik.cz/>

Medvídek Pú. *EGMONT ČASOPISY* [online]. 2016 [cit. 08.01.2022]. Dostupné z: <http://www.egmont-casopisy.cz/portfolio/medvidek-pu/>

Sluníčko předplatné – Časopisy – Magaziny.cz. *Sluníčko předplatné – Časopisy – Magaziny.cz.* [online]. 2009 [cit. 08.01.2022]. Dostupné z: <https://slunicko.magaziny.cz/>

Předškolák | Extra Publishing. *Extra Publishing | Radost z poznání* [online]. 2006 [cit. 09.01.2022]. Dostupné z: <https://www.epublishing.cz/dracek>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Mikulášská nadílka (Sluníčko, 2021, č. 11, s. 10)	18
Obrázek 2 – Rychle pod deštník (Méd'a Pusík, 2022, č. 1, s. 32)	20
Obrázek 3 – Dinosauří počítání (Dráček, 2022, č. 1, s. 11)	22
Obrázek 4 – Geometrické tvary (Dráček, 2021, č. 5, s. 13)	23
Obrázek 5 – Houbové počty (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 10)	26
Obrázek 6 – Noční obloha (Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 8)	27
Obrázek 7 – Číslo 16 (Šikulka, 2021, č. 12, s. 21)	29
Obrázek 8 – Počítání s beruškou (Dráček, 2021, č. 5, s. 6)	32
Obrázek 9 – Hravá geometrie (Šikulka, 2021, č. 12, s. 14)	34
Obrázek 10 – Krokodýlí počty (Dráček, 2021, č. 8, s. 11)	36
Obrázek 11 – Geometrické obrazce (Šikulka, 2021, č. 12, s. 13)	37
Obrázek 12 – Ptačí počty (Šikulka, 2022, č. 2, s. 15)	40
Obrázek 13 – Barevné čáry (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 31)	42
Obrázek 14 – Součty čísla 9 (Šikulka, 2021, č. 12, s. 28)	43
Obrázek 15 – Logické kruhy (Čtyřlístek mini, 2021, č. 6, s. 29)	45
Obrázek 16 – Jablíčkové počty (Šikulka, 2022, č. 2, s. 20)	47
Obrázek 17 – Rybičkové počty (Předškolák, 2021, č. 12–1, s. 13)	48